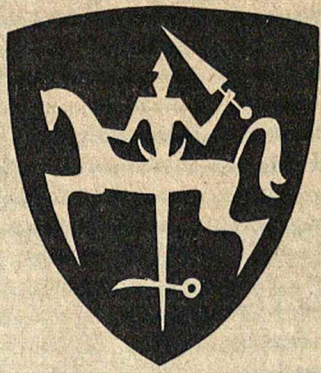

nepriklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR 18 (197), ** XXIX-METAI *** 1970 - MAI - MAY - GEGUŽĖS mėn. 6 d.

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** Postage paid at Lachine, P.Q.

Liberalai!

LIBERALŲ PARTIJA LAIMĖJO LEMTINIUS
RINKIMUS -- QUEBECO PROVINCIIJA
PASISAKĖ UŽ KANADĄ IR
KONFEDERACIJĄ

Naujajame Quebeco provincijos parlamente Liberalų partija, vadovaujama 36 metų (jauniausio premjero visoj provincijos istorijoje) partijos vadovo Robert BOURASSA užims net 72 kėdes. Tokia, tiesiog triuškinanti jėga, provincijos liberalų partija buvo išrinkta keturiems metams valdyti šią, gerokai pakrikusią ekonomiškai ir idelogiškai, provinciją. Šie rinkimai buvo taip labai aiškus atsakymas į įvairias separatistines tendencijas, kurias skelbė Partii Quebecois: 76 % nenori skirtis nuo Kanados. Separatistų partija gavo 24 nuošimčius balsų, bet pagal šią britų rinkiminę sistemą (tarp kita ko, ši sistema yra atstovaujama ir kituose kraštuose) tepravedė parlamentan 7 atstovus. Yra teigiančių, kad ir kitose partijose (pav. Union Nationale) esą dar separatistinių tendencijų asmenų, todėl, iš tiesų, atsiskyrimą palaikančių būsią daugiau negu 24 nuošimčiai. Nesutinkame su šiuo teigimu, nes rinkimai visai aiškiai įrodė, kad net 10% pačios Parti Quebecois balsuotojų balsavo daugiausia protestuodami prieš dabartinę federalinę ir provincinę politiką bei nedarbą, bet ne prieš Kanados federalizmą. Pažymėtina, kad daugiausia balsu separatistinė PQ laimėjo pačiame Montreale mieste (kituose miestuose, ypačiai Quebec, ji pasirodė silpnai) ir tai pačiuose vargingiausiuose prancūzų apgyventuose kvartaluose. Taigi jų jėga yra kol kas proletarijate, moksleivijoje ir studentijoje bei tokių jaunuolių tarpe, kurie griovė ir naikino viską, visur ir dėl visa ko. Tuo tarpu, tokio liberalų partijos laimėjimo nesitikėjo net didžiausi šios partijos optimistai. Atrodo, kad bekompromisinė ir realistiškai šalta Robert Bourassa linija įtikino didžiulę daugumą šios provincijos gyventojų. Jis tikino prieš rinkimus, kad jo partija besąlyginiai pasisako už vieną Kanadą ir nori provinciją pirmiausia išgelbėti iš neišvengiamo grėsiančio ekonominio bankroto. Ir Bourassa pasirinktas šių rinkimų šūkis "QUEBEC AU TRAVAIL" (Quebecas - į darbą) patiko daugeliui rinkėjų, nes jis aiškiai kontrastavo su neveikliu buvusiu Union Nationale partija ir ypatingai su visą dieną besivalkiojančiais gatvėmis su plakatais, nieko neveikiančiais, ap-

sikutvėlusiais paaugliais. Ne vienam tada atėjo mintis galvoti, kad šitokiems reikės mokėti pašalpas, jais reikės rūpintis, o dirbantysis turės dirbti dar sunkiau. Nuotaiką visoj provincijoje sugadino taip pat ir žinios, kad keliolika šimtų milijonų dolerių jau išvežta ir kad kelias dienas prieš rinkimus, vis labiau plintant kalboms apie galimą separatistų labai stiprų pasirodymą dar didesni kapitalo kiekiai paliko šią provinciją ir iškeliavo Ontario link. Eiliniam žmogui (ir, be abejo, specialistui) tokie įvykiai rodė, kuria linkme bus žengiamas, jei rinkimus laimėtų separatistai. Rene Levesque, separatistų vadas, tuos finansų iškėlimus pavadino tiesiog kapitalistine bei anglosaksiška konspiracija, kad išgąsdintų vargšelius kvebekiečius. Dalinai su tokiu Levesque kaltinimu ir galima sutikti, bet galima suprasti ir tuos, kurie visom priemonėm siekia parodyti neprotuojantiems, kas jų laukia. Liūdniausias likimas ištiko, be abejo, senąją, Duplessis įkurta ir puoselėta, konservatyviai-nacionalistinę Union Nationale. Jos vadas ir buvęs premjeras J.-J. Bertrand vos vos pats laimėjo rinkimus savo apylinkėse, bet visa eilė jo ministrų ištiko daug liūdnėsniš likimas. Kaikurie jų pralaimėjo labai dideliais skirtumais. Naujajame parlamente Union Nationale atstovų bus tik 16 (kai, tuo tarpu, praeitame parlamente jų buvo net 55). Nemažiau tačiau visus nustebino taip pat naujos, pirmą kartą provincijos rinkimuose dalyvaujančios Kreditistų partijos 13 atstovų pravedimas į naująjį parlamentą. Camil Samson, šios naujos provincinės partijos vadas, pasitarė su triukšminguoju Caoutte (vadovaujančiu šios partijos federalinį sparną) išjojo kovon labai triukšmingai ir pasitikėdamas savim ir savo šalininkų neapvyklė. Pažymėtina, kad ši partija panašiai kaip separatistų PQ daugiausia atstovų laimėjo pačiuose neturtingiausiuose prancūzų užkampiuose. Už kreditistus daugiausia balsavo protestuojantys ūkininkai.

Skaitytojų patogumui perspausdinam iš Montreale dienraščio "The Gazette" detalias šių provincijų rinkimų lenteles. Jose rasite visas pagrindines informacijas ir palyginimus.

Party Standings

Liberals	71
National Union	16
Créditistes	13
Parti Quebecois	7
Independent	—
Doubtful	1
Total	108

Party Vote

CP Quebec party vote from 12,276 of 18,075 polls — 68 per cent — (percentage bracketed):

Liberals	871,056	(44)
Parti Quebecois	466,940	(24)
National Union	395,091	(20)
Créditistes	212,103	(11)
Others	11,882	(1)
New Democratic Party	3,063	(—)
Total	1,960,135	

Vote Comparison

	1970	1966	1962	1960
Liberals	71	51	63	52
National Union	16	55	31	42
Créditistes	13	—	—	—
Parti Quebecois	7	—	—	—
New Democratic Party	0	—	—	—
Ralliement National	—	0	—	—
Ralliement Ind. Nat.	—	0	—	—
Doubtful	1	—	—	—
Others	0	2	1	1
Totals	108	108	95	95

Party Gains

Liberals from National Union	27
Liberals from Independent	2
Créditistes from National Union	10
Créditistes from Liberal	3
Parti Quebecois from National Union	5
Parti Quebecois from Liberals	2
Doubtful	1
Unchanged	58
Total	108

MR. BOURASSA

Iš to kaip naujasis provincijos premjeras elgiasi tuoj po rinkimų, galima spręsti, ar busiančių darbų ir neaušinančių, be reikalo burnos. Dviem dienom po rinkimų praėjus jis jau nuvyko į Quebecą, kalbėjosi su buv. premjeru Bertrand, sutarė po savaitės perimti valdžią ir tada paskelbti naują ministrų kabinetą. Dėl pastarojo vyksta visa eilė spekuliacijų, bet mes apie jį parašysime tik tada, kai jis bus oficialiai pristatytas spaudai ir gyventojams. Tą pačią dieną naujasis premjeras įsakė užšaldyti visas nereikalingas vyriausybės išlaidas ir ir pranešė spaudai, kad praėjusios vyriausybės nesudarytas biudžetas būsią paruoštas birželio mėn. viduryje. Ta pačia proga jis užtikrino, kad medicare bus pradėta š. m. liepos mėn. 1 d. Minėdamas medicare, Bourassa dar pastebėjo, kad sveikatos draudimas galis užsitęsti kelis mėnesius tik tuo atveju, jei buvusi vyriausybė nėra pakankamai susitarusi su gydytojų sąjungomis.

Amerikiečių spaudos žinomis, tuojau po rinkimų dalis kapitalo, palikęs Quebecą į JAV, ima taip pat grįžti į provinciją. Tai tik esą ir užtikrina,

kad Bourassa duotas pažadas apie 100 000 naujų darbų būsią ištesėtas, nes naujai investuojamas kapitalas sukurs tuoj pat naujų statybų, įrengimų, taigi, ir darbų.

CANADIAN LABOR CONGRESS
(Congres du Travail du Canada)
KANADOS DARBO KONGRESO
GEGUŽIO PIRMOS
ATSIŠAUKIMAS.

Spausdiname Kanados Darbo Kongreso pirmininko Donald MacDonal atsišaukimą į Kanados gyventojus, gegužio pirmosios progą:

Šios gegužio pirmosios progą Kanados darbininkų unijų narių mintys yra su tais milijonais darbininkų, kurie dar tebėra persekiojami jų totalitarinių vyriausybių. Yra kraštų kur profesinių sąjungų atstovai yra kankinami ir kalinami už tai, kad gina savo teises. Kitose šalyse gi unijos tėra pačių vyriausybių sukurtos institucijos, kurios padeda vyriausybėms geriau kontroliuoti darbininkiją.

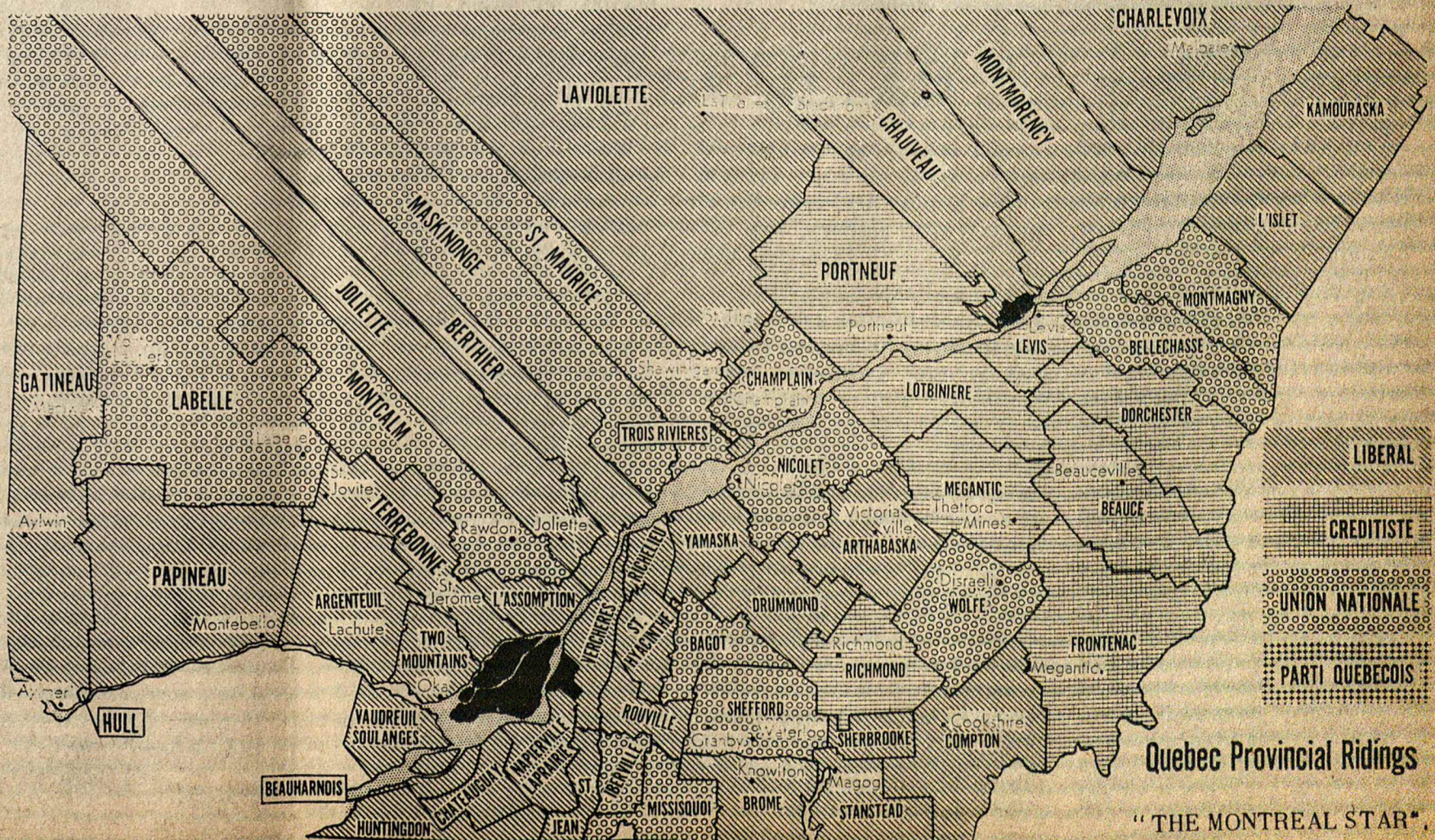
Mes Kanadoje esam laimingi, kad mūsų krašte laisvė ir demokratija nėra vien tik tušti žodžiai, todėl užtikriname pavergtuosius, kad jų nepamiršom ir kad nenurimsim tol, kol visi pavergtieji bus išlaisvinti iš kairiųjų ir dešiniųjų tironijų.

Mes taip prisimename milijonus tuos, kurie vargsta vargą šiame perteklių pasaulyje ir kurie kenčia karu skriaudais.

Šiame amžiuje, kai žmogus siekia žvaigždžių nebėra vietos tokiems viduramžiniams apsiškimams.

Būdami International Confederation of Free Trade Unions tikrūnariu, mes esame įsitikinę, kad tarptautinis pasaulio darbininkų solidarumas daugelį šių ydų ir neteisrybių panaikins.

Mes, Kanados darbininkai, tikime tarptautinių laisvų unijų idealais, kurios siekia duonos, taikos ir laisvės visiems žmonėms.

Quebec Provincial Ridings

"THE MONTREAL STAR"

ne priklausoma lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

"Second class mail registration number 1952"

LEIDŽIA SPAUDOS B-VĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Vyr. redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Administratorius ir techninis redaktorius Pranas Paukštaitis.
TEL. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal 690, -- Quebec -- Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$7.50 Canada \$7.50
JAV ir Pietų Amerika... \$8.00 USA & South America... \$8.00
Visur kitur \$8.50 Other Countries \$8.50
Atskiras numeris. \$0.25 Single copy \$0.25

Adresų pakeitimas 25 ct. (siųsti prie prenumeratos arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

TEGUL BŪNA PAVASARIS -

aš žinojau, kad šiluma ir tirpstantys ledai purena ir girdo žemę.

Ir žemė globos savo gilumoje sėklas, maitins jas ir atiduos žolei, gėlei, javui, medžiui...

Ir visa bus reikalinga, ir visa atsitiks savo laiku.

Tegul būna meilė. Tegul būna meilė moters. Tegul būna meilė vyro. Tegul būna moters ir vyro meilė.

Aš žinojau, kad moteris taps motina ir maitins sėklą savo meile, savo kvėpavimu, savo rūpesčiu ir baime, savo judesiais, savo darbu, savo poilsu, savo širdies plakimu, savo krauju.

Tegul būna pavasaris. Tegul būna gyvybė. Tegul būna smėlio grūdas ir ir uolos, saulė ir mėnuo; tegul būna ašara, ežeras ir jūra;

tegul būna pienė ir orchidėja ir ažuolai;

tegul būna rugiai ir vynuogės ir duonmedžiai;

tegul būna skruzdėlė, bitė ir iguanos, plaštakės, gervės ir arai; laukinė pelė, arkliai ir žirafos...

Tegul būna pavasaris po kiekvienos žiemos, tegul būna meilė po kiekvienos neapykantos.

Tegul būna pilkos mėlynos žalios rudos juodos vaikų akys.

Tegul būna baltos geltonos raudonos juodos jų rankos.

Tegul būna viltis ir šypsena, ir susimąstymas ir rimtis - džiaugsmas jų skruostuose.

Tegul būna jų pėdų ženklai smėlyje, žolėje ir asfalte.

Tegul jų pilveliai turi maisto, tegul jų širdys turi meilės,

tegul jų galvos tarnauja išmintčiai -

Tegul mažasis džiaugiasi savo vikria jėga,

tegul mažoji šildo savo širdim ir apgina vabalėlį nuo sunkios pėdos.

Tegul jie irgi žino, kad viskas ir visi yra kam nors reikalingi ir geri, ir tegul viskas, kas turi atsitikti, įvyksta savo laiku.

Motina, pasakyk jiems visa tai - pasakyk, kad pavasaris visuomet ateina,

pasakyk, kad pavasario nėra be pilkų, mėlynų, žalių, rudų, juodų akių,

be baltų, geltonų, raudonų, juodų rankų,

be vilties, šypsenos, rimties ir džiaugsmo...

Motina - dykumos duobėj ieškanti vandens, sustyrusias kojas šiaurėje šildanti kvapu, riksmu maitindama bealps-

tantį badu, pasakyk, kad pavasario nėra be pilkų, mėlynų, žalių, rudų, juodų akių,

be vilties, šypsenos rimties ir džiaugsmo...

Duktė

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomone. Laiškai gali būti trumpinami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami. Red.

AR TAI TIESA?

ATSAKYMAS Į "LONDONIŠKIO" KORESPONDENCIJĄ.

Teko nustepti, paskaičius š. m. bal. 1 d. "N. L." Nr. 13 /1192/, 2 puslapyje, laiškų sk. "Ir gerai, ir blogai" tilpusią "Londoniško" korespondenciją Lietuvių Dienos leidinio reikalu. Kadangi ten "pagrindinės patrankos" buvo nukreiptos prieš mane, tai p. Redaktorius, gal bus tiek malonus ir leis ir man tuo reikalu išsitariti.

Paminėta žinute, atrodo, lyg ir norima sudaryti įspūdį, kad p. Chainauskas siūlė leidiniui platesnės apimtys turinį, o aš siauresnės. Tikrumoje buvo atvirkščiai. Sklido kalbos, būk p. Chainauskas pasakęs, kad jis numatęs plačiai aprašyti tik "Baltijos" ansamblį, o visa kita jam esą visai nesvarbu. Taigi ar begali būti siauresnis mastas už šį? Paliksiau

sklidusias kalbas nuošalyje, jomis nesiremsiu, nes kiek jos tikros, to nežinau, bet mėginsiu atsakymą rasti faktuose.

Nei aš, nei kiti asmenys, su kuriais teko kalbėti, neprisimena, kad p. Chainauskas būtų siūlęs paliesti visos Kanados politinį ir meninį gyvenimą. O jei ir siūlė, ar tai yra įmanoma apimti nedidelio masto leidinyje? Juk ir toks veikalas kaip "Lithuanians in Canada" mėgino ribotis tik lietuvių kultūriniu įnašu į Kanados gyvenimą. Paėmus tokį mastą tektų tomus prirašyti ir pagaliau, ar tai yra LD leidinio tikslas - rašyti apie visą Kanadą? Tikrumoje p. Chainauskas siūlė aprašyti tik programos dalyvius ir dabartines Londono organizacijas, o klebonas, aš ir dar eilė kitų, be to dar siūlėme pridėti ir trumpą praeities aprašymą,

nes tų asmenų, kurie padėjo Londono veiklai organizacinius pagrindus, inašas apylinkei yra svarbus, o gal net ir svarbesnis, negu dabar dirbančiųjų geresnėse darbo sąlygose: jei tie pionieriai to būtų nepadarę, gal šiandien ir mums netektų džiaugtis dabartine gyva veikla Londone. Visi esame lygūs broliai lietuviai ir visiems turi užtekti vietos, nedarant skirtumo nei dėl religinių nei dėl politinių ar grupinių ištikinimų. Taigi mes siūlėme praeitį ir dabartį, o p. Chainauskas - tik dartinį. Tad kas siūlė platesnę apimtį? Toliau sakoma, kad buvau išrinktas leidinio leidėju, lyg ir norėjau būti tame darbe tik vienas, kad atstūmiau jaunimą ir t.t. Tai yra nei daugiau nei mažiau kaip grynas melas. Buvau išrinktas ne leidėju, bet leidinio komisijos pirmininku ir šalia savęs toje komisijoje turiau dar penkis asmenis, kurių du yra iš jaunimo gretų. Kažkodėl bandoma naudotis dvigubu standartu: jei p. Chainauskas kandidatuoja, tai bandoma "aikyti vieną taisyklę, o jei Daniliūnas, tai - kitą. LD komiteto buvo priimtas bendras principas: LD komitetas savo posėdyje išrenka komisijų pirmininkus, o šieji savo nuožūra pasirenka komisijos narius. Todėl ne tik aš, bet ir dauguma Lietuvių Dienos komiteto narių buvo tos nuomonės, kad tas pats principas taikytinas ir leidinio komisijai. Niekas nepiršo p. Chainauskui narių į jo komisiją, palikdami tą teisę jam pačiam, bet kai Daniliūnas atsidūrė komisijos pirmininko rolėje, tai p. Chainauskas manė, kad šiuo atveju reikėtų rasti kitą tinkamesnę taisyklę, būtent, išrinkti jam ir bent vieną narį. Todėl jis siūlė, kad Lucija Petrašiūnaitė būtų "paskirta oficialiai kaip padėjėja". Gi korespondentas "Londoniškis" dar pridėjo: "bet E. Daniliūnas nesutiko... Gaila, kad jaunimo atstovas taip ir liko neįjungtas tan darban". Irgi gryniasias melas. L. Petrašiūnaitė yra viena iš darbščiausių ir lietuviškiausių mergaičių visoje apylinkeje, turinti labai daug darbo ne tik studijų, bet ir veiklos daugelyje sričių. Ją būčiau kvietęs į savo komisiją, jei ir niekas nebūtų siūlęs. Ji joje yra ir šiandien, viena iš labiausiai darbu apkrautų komisijos narių. Taigi kur tas "Londoniško" minimas jaunimo atstūmimas ir darban neįjungimas, kai komisijoje net du jaunimo atstovai? Tiesa, pavaduotoju buvo išrinktas kun. B. Pacevičius. Bet ar tai nusikaltimas? Buvo norima, kad pavaduotojas turėtų daugiau laiko ir didesnę organizacinį patyrimą, kad pirminkui susirgus galėtų nešti svarbiausią leidinio našą. Ar begali būti tinkamesnis šioms pareigoms asmuo kaip kun. B. Pacevičius: nusimanąs ne tik muzikoję ir literatūrą, bet ir beveik kiekvieno meno šakoje, turįs artimus ryšius su londoniškiais, gerai pažįstąs dabartines šios apylinkės problemas? Iš žinutės susidaro įspūdis, lyg aš vienas norėjau viską tvarkyti. Tikrumoje yra priešingai. Šuo yra kur kitur pakastas. Kai p. Chainauskas buvo prašytas būti leidinio komisijos pirmininku, jis sutiko su sąlyga, kad kaip jis vienas suredaguos, taip turės būti atspausdinta. Tai ko mes tada ir tuos posėdžius renkames, jei negalime savo nuomonės pareikšti? Aš žadėjau sutikti su LD komiteto daugumos narių nuomone. Posėdin susirinkusieji palinko į demokratinę pusę ir nutarė prisilaikyti anksčiau

PASAULIO IR AMERIKOS LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SĄJUNGŲ SUVAŽIAVIMAS TORONTE *****

Gegužės 30-31 d.d. Toronte vyks dešimtas Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungų /sutrumpintai PLIAS ir ALIAS/ suvažiavimas. Suvažiavimai būna maždaug kas dveji metai ir pirmieji devyni buvo J.A. Valstybėse, o šis suvažiavimas, organizuojamas PLIAS ir ALIAS Centro valdybų, bus pirmą kartą Kanadoje. Suvažiavimo šeiminkais ir visų parengimų rengėjais yra Toronto Pasaulio Inž. ir Arch. Sąjungos /PLIAS/ skyrius.

priimto ir kitoms komisijoms taikomo principo, kad visi jų planai turi būti svarstomi ir nustatomi komiteto posėdžiuose. Tada p. Chainauskas atsiskakė ir kai aš buvau išrinktas ar prieš numatomą išrinkimą, p. Chainauskas surado kitą visai priešingą taisyklę: istorinės žinios turi būti taip atspausdintos, kaip jos yra patiekios organizacijų ir redaktorių nieko negali keisti. Kitaip sakant, jei p. Chainauskas yra redaktorius - visos teisės priklauso jam, o jei Daniliūnas - jam priklauso tik darbas, bet jokių teisių: jis negali keisti, jis negali šio ir to daryti. Dabar leidinio turinys bus priimtas leidinio komisijos, o paskui svarstomas LD komiteto, kuris nustatys galutinę redakciją.

Pagaliau, koks gi tikslas šitokių žinučių rašymo: apsauginti mūsų laikraščio puslapius bereikalingais ginčiais, pakenkti LD leidimui ir tuo pat - pačioms Lietuvių Dienoms? Žinome, kaip atsiliptiame apie paukščius, kurie savo lizdą teršia. Nuomonių suderinimui vieta - LD posėdžiai. Tai kam tada bandoma laikraščius padaryti dvikovos arena? Ar nenaudingiau būtų nukreipti turimą energiją į pozityvų darbą, kurio yra tiek daug, o ne į beprasmius ginčus spaudoje? Dažnai primename, kad jaunimas šalinasi nuo liet. veiklos. Jei šalinasi, tai greičiau dėl šitokių ginčų, o ne dėl ko kito. Mano konkrečius siūlymus - nekelti kontraversinių klausimų spaudoje, bet juos aiškintis vietoje. Tai bus daug naudingiau ne tik Lietuvių Dienos šventei šį rudeni, bet ir visai liet. veiklai Londone. Aš galėjau pradėti rašyti į kiekvieną numerį nuo pat pirmo LD posėdžio, nurodymas, kas man atrodė netvarkoje. Vis dėl to, to nedariau siekdamas bendrojo gero apylinkėje. Naujų korespondentų, rašančių apie Londoną, dabar atsirado labai daug ir visi jie rašo didelę "teisybę", tik kažkodėl neišdrįsta pasirašyti ne tik pavarde, bet net ir inicialais. Tolimesnes išvadas tegul pasidaro patys gerb. "NL" skaitytojai.

Daniliūnas

Gerb. Redaktoriai!

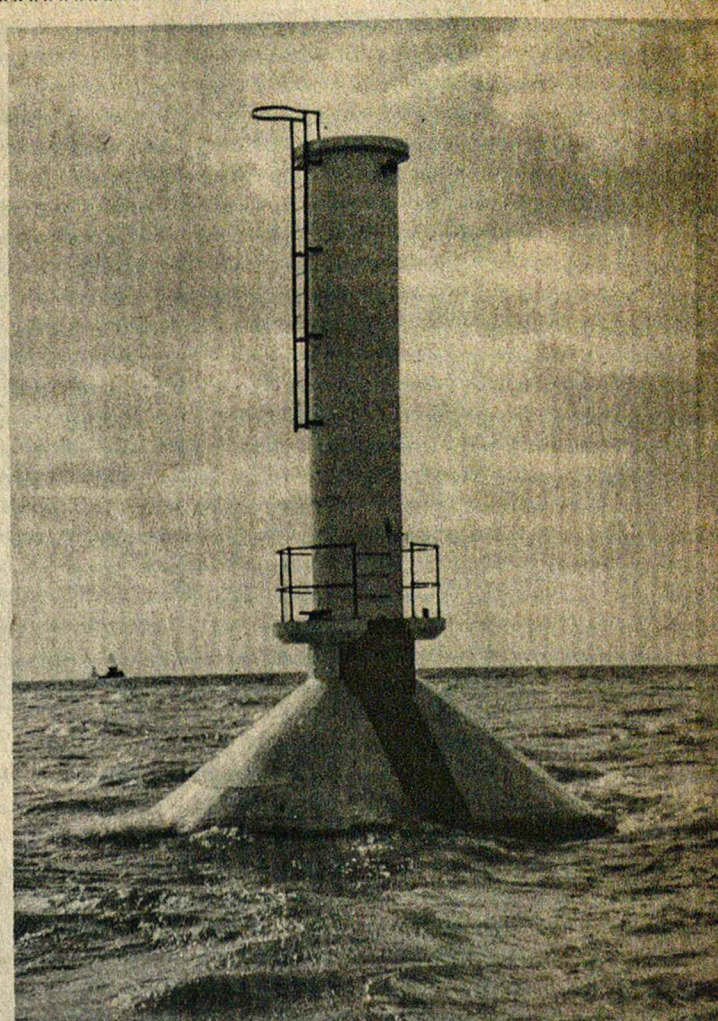
Praėjusiame mėnesį /kovo/ viename "N. L." ar. buvo kronika iš Toronto apie Tautos Fondą, kur nusiskundžiama kam buvo prisidėta prie a. a. Iž. Matusevičiūtės paminklo statymo iš Fondo lėšų su inicialais J.K. Kadangi aš retkarčiais, rašydamas į "N. L." pasirašau J.K., tai Tautos Fondop-kas ir keli kiti tą korespondenciją primetė man.

Aš pastebiu, kad tos korespondencijos nerašiau ir nesu jos autorius. Gi su inicialais J.K. yra Toronte keliolika lietuvių, kurie irgi spaudoje bendradarbiauja.

Su pagarba

Toronto

J. Karka

Svyturys Lake Erie ežere prie Detroit upės žiočių. Pastatė Department of Transport of Canada. Projektavo J.V. Danys (iš lietuvių inž. ir arch. suvažiavimo Ottawoje parodos).

Valdybos pirmininkas yra B. Barauskas, į kurį galima kreiptis visais informaciniais reikalais /305 Runnymede Rd., Toronto 9, Ont., Tel. 769-0532/.

Šalia organizacinių posėdžių bus paskaitos ir dvi parodos, į kurias kviečiama visa visuomenė. Šių metų pradžioje ALIAS ir PLIAS paskelbė lietuviško vasarnamio architektūrinį konkursą. Konkurso projektai bus išstatyti šioje parodoje. Kitoje parodoje bus profesiniai ir mokslo darbai.

Dauguma posėdžių, visos paskaitos ir parodos vyks Tėvų Pranciškonų Namų salėje. Suvažiavimo programoje dar numatyta golfo žaidybos, bankietas Royal York viešbutyje ir Toronto apžiūrėjimas.

Svarbesni suvažiavimo programos punktai. Sekmadienis, gegužės 30 d. 13-15 val. Atidaromasis posėdis. 15.30-17.30 Paskaitos - vadovauja dr. A. Damušis, Wyandotte Chemical Corp., Detroit, Mich.

1. "Marsas, laseriai ir leukemija. Erdvių technologijos pritaikymas medicinos problemoms", dr. V. Klemas, Optinės ir Paviršiaus Fizikos laboratorijos vedėjas, General Electric Co.: Pensilvanijos Valstijos Universiteto lektorius, Philadelphia, Pa.

2. "Technikos ateities problemos metalurgo akimis", dr.

V. Fidleris, Tyrimų mokslinis bendradarbis, Atomic Energy of Canada Ltd., Chalk River, Ont.

20. OO Banketas - Royal York Hotel, Convention Floor, Ballroom. Sekmadienį, gegužės 31 d. 11.15-12.15 Pasmaldos, 14-15.30 Darbo posėdis, 15.30-16.30 Foramas: "Inžinieriaus ir architekto vaidmuo lietuvių visuomenėje", moderatorius J. P. Nasvytis /Cleveland/, kiti dalyviai Br. Danys, J. A. V. Lietuvių Bendruomenė /Chicago/, H. Bankaitis, ALIAS atstovas /Cleveland/, A. Rinkūnas, Kanados Lietuvių Bendruomenės /Toronto/ ir J. V. Danys, PLIAS atstovas /Ottawa, 17-19 Paskaitos - vadovauja dr. R. Kasuba, Clevelando Valstybinio Universiteto mech. inžinierijos profesorius, Cleveland, Ohio.

1. "Ateities perspektyvos vandenynų inžinierijoje", M. Pakšys, Smėgių ir Vibracijos tyrinėjimų skyriaus viršininkas, Electric Boat Division of General Dynamics, Groton, Conn.

2. "Architektūra ir mes", J. Okunis, Boston, Mass.

3. "Automobilio saugumas", S. Bačkaitis, Federalinės Sauskelių Administracijos Saugumo Biuro Autovežimų konstrukcijos skyriaus viršininkas, U. S. Department of Transportation, Washington, D. C. PLIAS Centro Valdyba

MOKINIŲ KONKURSU,

kurie buvo vykdomi praeitais metais Kanados lituan. mokyklose, Kanados mastu pirmųjų vietų laimėtojai išrašinių, ištraukų iš laikraščių ir lietuviškos veiklos jau atrinkti. Mokyklų vedėjams apie tai pranešta. Gegužės 9 d. 4 val. susirenka į Torontą, Tėvų Pranciškonų patalpas mokyklose laimėję pirmas vietas iš deklamavimo ir dailiojo skaitymo atrinkti pirmųjų vietų visos Kanados mastu. Gegužės 3 val. visų konkursų Kanados mastu pirmųjų trijų vietų laimėtojai susirenka į Torontą, kur jie Tėvų Pranciškonų parap. salėje susirinkusiai publikai bus viešai pristatyti ir apdovanoti premijomis, o po to seks Toronto Maironio mokyklos mokslo metų užbaigimo aktas su oficialiaja ir meline dalimi. Kartu ten pat bus ir visų mokyklose laimėjusių pirmas vietas konkursinių darbų paroda.

Švietimo komisija

KIPRO BIELINIO PALIKIMO PREMIJA

1965 m. gruodžio 7 d. miręs Kipras Bielinis paliko 3000 dol. premijai už parašytą mokslinį arba beletristinę formą veikalą apie rusų bolševikų ir vokiečių nacių okupuotą Lietuvą vykdytus teroristinius veiksmus ir genocidą.

Premijai veikalai turi būti įteikti ligi 1972 m. sausio 1 d. Testamento vykdytojų bus paskirti ekspertai, kurie iš pasiūlytų ar jau išspausdintų veikalų parinks vieną premijuotiną ir jo autoriui bus išmokėta premija. Premija bus išmokėta tada, kada premijuotas veikalas bus išspausdintas.

Informacijų ir siūlymų reikalu prašome kreiptis šiuo adresu: Pijus Venckova, 6324 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" naujiems skaitytojams prenumerata tik \$5.00 pirmiesiems metams

"GRANDINĖLĖ" IŠVYKSTA.

VIENO SPEKTAKLIO SKERSPIŪVIS

(Vietoje sudiev Grandinėlei)

Al. Gimantas

Clevelando "Grandinėlė", kaip jau visiems žinoma, greitai laiku išvyksta gastroliuoti po lotynų Amerikos kraštus. Misią, aišku, labai didelę, atsakingą, reprezentacinio pobūdžio. Todėl, neretas mūsiškių ir galvoja, ar tas mūsų jaunimo ansamblis tikrai yra pakankamai pajėgus tinkamai atstovauti lietuviškosios kultūros apraišką - mūsų tautinį šokį. Paskutiniu metu Grandinėlė turėjo visą eilę pasirodymų amerikiniuose didmiesčiuose, kurie praėjo su didžiuliu pasisekimu. Puikūs įvertinimai, pagyros, atėjo ne vien tik iš savųjų, bet ir iš nelietuvių svečių, didžiosios spaudos šiltų atsiliepimų neišskiria. Reiškia, egzaminas išlaikytas, kaikenų turimos abejonės liko išblaškytos, ir galima drąsiai tarti, kad ansamblis yra pilnai pasiruošęs atlikti pristatimą uždavinį pietinės Amerikos kontinento valstybėse.

Šiam Jūsų bendradarbiui, vieno Grandinėlės pasirodymo metu, buvo pavesta sutikti ir globoti specialiai pakviestus amerikiečių svečius. Jų tarpe būta gimnazijų ir kolegijų mokytojų, vietos verslo gyvenimo ryškesnių asmenybių. Idomu buvo stebėti, kai iškart gana skeptiški nelietuvių veidai spektaklio pradžioje, virto simpatingais, draugiškais ir jau visiškai entuziastingais pirmosios dalies pabaigoje. Jau pertraukos metu, vienas General Motors bendrovės pareigūnas, skyriaus vedėjas, pribėgęs tvirtino, kad, girdi, laimingi jūs, lietuviai, turintieji tokio puiklaus jaunimo. Esą, jei visas mūsų amerikinis jaunimas būtų toks, kaip jūsiškiai, kurie taip puikiai pasirodė scenoje, tikrai būtų galima kalbėti apie geresnį rytojaus pasaulį ir šviesesnę mūsų visų ateitį. Kita vienuolė seselė ir mokytoja, neslėpė savo susižavėjimo, vis negalėdama patikėti, kad Grandinėlės dalyviai tėra

tik mėgėjai, o ne profesionalai. "Kas jūs, tokie, tie lietuviai, jog sugebate suburti savo jaunimą tokiam našiam darbui?" - ji vis dar tęsė savuosius samprotavimus. Tautiečiai patys atvykdamai atsivėdė savo pažįstamus amerikiečius, kaimynus, bendradarbius, darbuotojus viršininkus. Niekas neabejojo, kad Grandinėlės pasirodymas tinkamai pristatys lietuvius. Apsiriki ar apgailestauti tikrai nereikėjo. Spektaklio pabaigoje, pačiam teko matyti ir girdėti, kaip susižavėję kitataučiai svečiai pynė komplimentus po komplimentų, dėkojo juos pakvietusius lietuvius, priminė, kad jei, dar kartą lietuviai suruoš ką nors panašaus, jie atsivesią ir savokitus artimuosius bei pažįstamus. Ne vienas gailėjosi, kad ir šį kartą neatsivėdė savo kitų artimųjų.

Ir tuo metu, kai Grandinėlės ansamblis skina laurus po laurų, kai jie jau visai išvakarėse savo didžiosios kelionės į pietus, atsiranda mūsų tarpe jėgų, parūdusių griauti, ardyti taip gražų ir prasmingą ansamblio darbą, kaišioti savo nelabuosių baslius į gražiai riedančio vežimo ratus. Pasiklodo gandai, gandeliai, purvinos insinucijos kai kurių Grandinėlės vadovų adresu... Tiesiogiai ar ne, šaukiant, kad, štai, va, nauji komunarai mūsų tarpe, saugokimės jų, jų pinklių, jų slaptųjų kėslų. Nyku ir gudu ir graudu darosi mūsų pačių susikurtose lietuviškose džiunglėse, lyg neturėtume savigarbos, kultūros, na, ir paprasčiausios etikos ar padarumo. Atrodo, sąmoningai norima griauti, sėti visuomenėje nepasitikėjimą, kiršyti, nustatyti vienus prieš kitus, nes, kai kas tiesiog negali pakęsti, kai ma'o ką nors veiksmingo, gražaus ir pozityvaus. Visa laimė, kad absoliutinė dauguma mūsų sąmoningų tautiečių visiškai nekreipia jokio dėmesio į skleidžiamas paskalas. Toji pati

visuomenė tiems gandonešiams duoda patį tinkamiausią atsakymą - nepaprastai gausų dalyvavimą Grandinėlės spektakliuose, ar jie būtų Clevelande, Philadelphijoje, ar New Yorke, Detroite, ar dar kitur. Todėl, čia ir norėsi kreiptis tiek į Grandinėlės vadovus, tiek ir visus kitus ansamblio narius, padėkoti nėlės pasirodymams tinkamai pristatys lietuvius. Apsiriki ar apgailestauti tikrai nereikėjo. Spektaklio pabaigoje, pačiam teko matyti ir girdėti, kaip susižavėję kitataučiai svečiai pynė komplimentus po komplimentų, dėkojo juos pakvietusius lietuvius, priminė, kad jei, dar kartą lietuviai suruoš ką nors panašaus, jie atsivesią ir savokitus artimuosius bei pažįstamus. Ne vienas gailėjosi, kad ir šį kartą neatsivėdė savo kitų artimųjų.

PAMIRŠTIEJI ĮKAITAI

Mūsų audringais laikais, kad įvykiai rieda stulbinančiu greitumu, kartais nepastebime dalykų, kurie neturėtų būti pamiršti. Prie jų priklauso lietuviai, kalinti 1943-45 metais vokiečių koncentracijos stovyklose Stutthofe. Apie tai, kad jie buvo lietuvių tautos įkaitais, labai retai buvo užsiminta spaudoje. Tiktai dabar išėjusioje knygoje "Lithuania 700 years", trumpai parašyta, kad "1943 m. kovo mėn. profesoriai, intelektualai, kunigai ir kiti buvę deportuoti kaip įkaitai į vokiečių koncentracijos stovyklą".

Patsai faktas, kad vokiečiai XX amžiuje okupuotame krašte ėmė įkaičius ypatingai ryškiai apibūdina jų barbariškumą. Tų lietuvių įkaitų buvę 47; jų pavardės mūsų visuomenė turėtų išsidėsti:

Bauba, Kazys — žuvo nukankintas Stutthofe; Blažys, Vincas; Briedikis, Juozas — mirė Lietuvoje dėl kalinimo; Budrys, Ignas; Burogas, Petras; Butkus, Vladas; Čiurberkis, Jonas; Darginavičius, Adolfas; Darginavičius, Vladas; Germantas, Pranas — žuvo, nukankintas Stutthofe; Grigas, Bronius — žuvo nukankintas Stutthofe; Yla, Stasys; Januševičius, Antanas; Jurgutis, Vladas — mirė Lietuvoje dėl kalinimo; Kantvila, Aleksandras, Katinas, Jonas; Kerpė, Petras — žuvo, nukankintas Stutthofe; Kiškis, Petras; Kriaučiūnas, Mečys, Kučinskas, Antanas; Kuprėnas, Ka-

zys; Lipniūnas, Alfonsas — mirė, nukankintas stovyklos evakuacijos metu; Liūdžius, Antanas; Mackevičius, Mečys; Mackonis, Rapolas; Mačiokas, Mykolas; Malinauskas, Jonas; Masaitis, Zigmąs — mirė nukankintas Stutthofe; Masiulis, Petras; Meilus, Vytautas; Narakas, Juozas; Noreika, Jonas — mirė Lietuvoje bolševikų nukankintas; Puskunigis, Leonas; Reikūnas, Kazys; Rimašauskas, Jonas; Sruoga, Balys — mirė Lietuvoje kalinio pasėkoje; Stanevičius, Vytautas, Jonas; Siurna, Julius; Tumėnas, Algirdas — mirė nukankintas Stutthofe; Valenta, Juozas; Valiukevičius, Jurgis; Zukauskas - Narutis, Pilypas.

Sie lietuviai, suimti Lietuvoje 1943 m. kovo 16-17 dienomis, nebuvo teisiami, jiems nebuvo pasakyta kodėl jie uždaromi į koncentracijos stovyklą ir tik prieš pat išeinant iš Stutthofe, jie gavo raštinėje pasiskaityti, kuo jie kaltinami, būtent:

"... (kalinio vardas ir pavardė) vadovavo lietuvių rezistenciniam judėjimui, ypatingai kurstė prieš Reicho komisaro paskelbtą lietuvių tautos mobilizaciją. Saugumo policijai ir Rytų krašto SD įsakius, sutinkant aukštesniai SS ir policijos vadui, sujungiamas nenustatant termino į Vokietijos reichs koncentracijos stovyklą.

Pasirašė: SS Standartenfuhrer Jaeger".

(Šis dokumentas be da. cs. Čia paduodamas jo vertimas iš vokiečių kalbos).

Kai man, deleguotai nuo suimtųjų šeimų, teko lankytis vokiečių okupuotose įstaigose, besirūpinant kalinių išvadavimu, nekarta teko girdėti suimtiesiems taikomą baisų žodį "Geisel" - įkaitas. SS Standartenfuhrer Jaeger 1943 m. balandžio mėn. 23 d. savo įstaigoje Kaune man stačiai pareiškė:

"Jeigu lietuvių jaunimas eis į vokiečių karuomenę, tai jūsų vyrai ir kiti bus laisvi, jei ne, tai... iškalbingu rankų mostu baigė jisai be žodžių.

1945 m. sausio mėn. 14 d. mano vyras, Balys Sruoga, man rašė:

"... aš esu įkaitas už mūsų tautą, ir šios aukos suvokimas palengvina mano gyvenimą. Juk tai yra didelė garbė būti auka už savo tautą. Kaip tik čionai užmokau vertinti mūsų tautos tūkstančių metų kultūros ir jos palikimo didingumą. Mūsų vargšė, nelaiminga tauta gali didžiuotis savo tūkstančių metų kultūra. Ji turi visai skirtingas garbės, išminties, kilnumo, ir teisėtumo sąvokas. Mūsų tautos tradicinės, etinės ir estetinės sąvokos pasidarė man mastu. Aš didžiuojus, būdamas įkaitu už tokia didžia vidinę kultūrą... Mums rūpi pagrindinis dalykas: išlaikyti mūsų žmonišką garbinimą, mūsų tradicinę etinę ir estetinę kultūrą..."

Versta iš vokiečių kalbos, kuria laiška iš Stutthofe turėjo būti rašyti.

Apie Jaegerio galą pranešė vokiečių laikraščiai, kad jis svetimą pavardę naudodamas, išsislapstė, kaip tarnas, iki 1959 m. balandžio mėn. Kai jį susekė, buvo suimtas ir kaip ligonis, palalpintas į kalėjimo ligoninės vienukė. Čia jis birželio 22 dieną, pasinaudodamas duoto jam var-toti radio vielomis, pasikorė. Jis buvo 70 metų amžiaus.

V. Sruogienė.

SUSAUDYTI LIETUVOS KOMUNISTAI

Mažosios Lietuvos Tarybinės Enciklopedijos 11 tome, kuris apima K-P raides, paskelbta apie 30 Lietuvos komunistų pavardžių, kurie „žuvo neteisėtai represuoti asmenybės kulto sąlygomis".

Matulaitytė Katrė, gydytoja St. Matulaitio duklė iš Pilviškių, sušaudyta Minske 12. 4. 1938.

Norvydas Feliksas sušaudytas Maskvoje 3. 4. 1938.

Kernovičius Konstantinas sušaudytas Rostove 11. 9. 1938.

Buvę Voronežo gimnazijos mokiniai Mikevičius Balys ir Matulaitis 7 psl.

KELIONĖS IŠPŪDŽIAI KALIFORNIJOJE

Kai kurie korespondentai rašo perdėm palankiai apie Kalifornijos klimatinę sąlygą ir gerus uždarbius ir laimingą senatvės prailginimą.

Išgyvenau Los Angeles mieste apie dešimtį savaičių ir per tą laiką pasistengiau arčiau pažinti šį kraštą: gamtines sąlygas, geologinę padėtį, miesto situaciją, žmonių gyvenamąsias sąlygas, tautybių kokybę ir kiekybę, industrijos kokybę ir kiekybę lietuvių darbininkų užimamas pozicijas fabrikuose, mieste kasdieninius incidentus ir lietuviškų organizacijų pajėgumą bei veiklą. Lapkričio pabaigoje aplankiau lietuvių parapijos Šv. Kazimiero šventovę. Šioje parapijoje energingai darbuojasi trys R. Kat. lietuviai kunigai, priešakyje su klebonu Mong. J. Kučingiu.

Los Angeles mieste ir apylinkėse gyvena apie dešimtį tūkstančių lietuvių. Buvau atsilankęs ir kitais sekma dienomis, bet lankytojų skaičius negausus, išskyrus "Bernelių Mišias". Už šventovės yra kiemas ir ten pat parapijos salė. Veikia knygynas, priekyje su energingu vedėju p. V. Prišgintu. Knygų ir laikraščių pasirinkimas gausus. Parapija turi darnų chorą, kuriam vadovauja energingas kompozitorius Br. Budriūnas. Veikia šeštadieninė mokykla, kuriai išsiųsus darbuojasi ponis Razutienė, ji taipogi vadovauja tautinių šokių grupei. Kitos organizacijos veikia silpniau negu didesniuose miestuose.

Kanadoje. Parapijos salė galėtų būti erdvesnė ir gražesnė, pagal lietuvių kolonijos gyventojų skaičių, taip pat galėtų turėti arī Šv. Kazimiero šventovės: vaikų darželį, senelių prieglaudą ir smulkaus kredito bankelį lietuvių patogumui. Paminėtąsias lietuviškas institucijas Los Angeles lietuvių lengvai galėtų išigyti, jeigu visa kolonija darniai kooperuotų lietuvių gerovei.

Deja pasak autoritetingų lietuvių - jeigu visi lietuviai viena kupetą krautų, tai galėtų nuversti dalį kalnų, kurie mums šešėlina šiaurinį vakarinį ir rytinį horizontą. Užuo' be vienybės nėra galybės. Jeigu iš dešimties tūkstančių lietuvių kolonijos tik apie du tūkstančiai priklauso prie lietuvių parapijos, tai negali būti jokios kalbos apie kalnų vertimą, o tik mardėti stagnacijos taške. O gi čia lietuvių intelektualų yra daug daugiau negu kituose Amerikos didmiesčiuose, ir jų materialinis pajėgumas yra labai didelis, nes jų mėnesinės pajamos yra daug stambesnės negu kituose Amerikos steituose.

Los Angeles lietuvių parapija savo savaitiniame biuletenyje dažnai parašo įdomių naujienų, kaip pav.: Kiekvienas lietuvis privalėtų žinoti, kad Los Angeles miestas apima 60 mylių skersinį plotą ir jo gyventojų skaičius užima antrąją vietą Amerikoje ir yra greičiausiai auganti vietovė. Geografiškai šis plotas užima visą Los Angeles ir didesnę dalį Orange srities, labai apgyventas Riverside San Bernardino ir Venuros apskritys. Nuo glamonėjančio Pacifiko okeano iki sniegu apdengtų kalnų randasi apie dešimtį milijonų gyventojų Los Angelės miestas, kurio didesnis žmonių gyvena vienos šeimos namuose, įsikūrusios miesto centro lygumose, slėniuose, kalnų papėdėse ir kai kurie kalnų aukštumose. Iš tų gyventojų skaičiaus apie milijonas turi nuosavus automo-

bilus, apie šeši milijonai telefono abonentus. 1968 metais šiame mieste esančioji gamyba pagamino produktų už keturiasdešimt septynis milijonus dolerių. Asmeninės žmonių pajamos siekia apie keturiasdešimt milijonų dolerių ir jos kasmet didėja apie du su puse milijono dolerių. Industrijose dirba daugiau negu milijonas darbininkų, o visi kiti dirba įvairius profesinius darbus. Kalifornijos vardu yra vadinamas žemės plotas nuo St. Luis Obisko iki San Diego ir Meksikos sienos. Čia keturiolikos apskrityse įskaitant ir Los Angeles gyvena tryliką milijonų žmonių, kas sudaro 64 procentus visos Kalifornijos gyventojų skaičiaus.

Šio ploto gyventojai 1968 metais uždirbo virš keturiasdešimt aštuonis milijonus dolerių, tos pajamos sudaro 64 procentus visos Kalifornijos valstybės pajamų. Tai yra maždaug trys tūkstančiai aštuoni šimtai dolerių kiekvienam šio ploto gyventojui.

Čia per metus pastatoma virš du šimtai tūkstančių naujų namų, iš Kalifornijos importuojama statybinės medienos medžiaga. Naujų gyventojų prisideda kas metai apie du šimtai šešiasdešimt tūkstančių. Šiame plote apytikriai gyvena apie dešimtį tūkstančių lietuvių.

Los Angeles miestas su savo priemiesčiais yra lietuvių apgyventas gausiai. Į šį egzotinį kraštą apščiau atvyksta apsigyventi jaunos šeimos, su profesionaliu išsilavinimu pensininkai, kai kurie likvidavę biznesą arba įpėdinystės teisėmis perleidę giminėms. Ši Kalifornijos vietovė savo klimatu yra ideali poilsui ir senatvę prailginti. Šiame milžiniškame plote, prie Hollywoodo kalnų papėdės įsikūrę lietuvių parapija ir puošni šventovė Šv. Kazimiero vardu.

Bendrai suglaudus peršasi išvada, kad Los Angeles miestui išstaigingai užsilaikyti padeda nevien perverstas kapitalas iš kitų Amerikos steitų bei kitų pasaulio kraštų, bet labai daug įtakos turi pavyzdinga Los Angeles miesto administracija, nes tenai labiausiai vyrauja "Dovydo žvaigždė". Net ir gatvės matosi pavyzdinga tvarka, nes ant gatvių autobusų pristojimuose įrengti poilsio suolai, gražiai balti dažyti suolai ir ant alios dangiškais dažais išdažyti Dovydo žvaigždės ženklai.

Tik vienintelis dalykas peiktinas - per daug šunų mieste, nes vakarais seni ir jauni, senos moterys ir merginos išsiveda šunis ant šviežio oro į gatves ir nekalti sutvėrimėliai atlieka visus gamtinius reikalus prie puošniųjų rezidencinių namų bei vilų ant gražiai nukirptųjų žolynų, kurios japonų rankomis rūpestingai yra prižiūrimi, patretėjami ir palaistomi. Deja, gyvūnų šlapimas yra kur kas stipresnis, negu vanduo bei trąšos, todėl visur prie namų žolynai negailestingai yra lopais išdegti. Idealistai lietuviai irgi pamėgdžioja "mūsiškius" ir bereikalingai vargsta su šunimis, gal todėl, kad lengviau būtų pritaipyti prie mėlynų žvaigždžių luomo. Jeigu lietuvišku protu vadovautųsi, tie žmonės galėtų tuos liuoslaikytus sunaudoti prie spaudos skaitymo bei tautinio kūrybinio darbo, iš kurio galėtų turėti daug naudos patys sau, o tuo labiau lietuviškoji visuomenė, negu vakarais tąsyti su šunimis ant gatvės,

Br. Milašius

Prof. dr. A. RAMŪNO, Ottawos Universiteto Lyginamosios Pedagogikos Centro direktoriaus ir Pedagoginių Mokslų Fakulteto vicedekano, nauji veikalai:

♦ DEVELOPMENT OF THE WHOLE MAN THROUGH PHYSICAL EDUCATION ♦♦♦♦♦

Išleido Ottawos universitetas, 435 psl. Įvada parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas. Prof. J. Moritain pareiškė apie šį darbą: "Tai galutinis klausimo nušvietimas".

♦ DIALOGUE ENTRE ROME ET MOSCOU ♦♦♦♦♦

Ekumeninis žvilgsnis į Rusijos ir Europos santykius praeityje, dabartyje ir ateityje. Įvada parašė kardinalas Koenig. Išleido Ottawos Universitetas.

♦ IŠ SUTEMŲ Į AUŠRĄ ♦♦♦♦♦

(prancūzų k.)

Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tautą ir žmonių kosminiam amžiui atstatant.

Veikalai gaunami A. V. parap. Kioskoje, 1465 De Seve St., Montreal 205, P. Q.

KULTŪRINĖ KRONIKA

AKTORIAUS LEONO BARAUSKO
REČITALIS

"Dienomis, kada mane apnikdavo niūrios dvejonės, kai susimastydavau ilgesingai apie savo tėvynės nedalią, tu vienas likdavai man paguoda ir stiprybė – o didysai, galin-gas, tiesasaki, laisvasai, gim-tasis žodi!" Taip, maždaug, rašė Turgenevas 1882 metais. Tada, toli nuo tėvynės, Pran-cūzijoje.

Panašius jausmus jausdavom ir mes kadaise. Dar prieš penkis, dešimt, penkiolika metų. Kai turėjom Montrealyje teatrą, kai parengimuose, literatūros vakaruose, minėjimuose plačiai, laisvai skambantis lietuviškas žodis iššaukdavo ašaras. Visa tai praeitis.

Š. m. balandžio mėn. 25 d. įvykęs, L. Katalikų Moterų Draugijos dėka, Leonas Barausko dailiojo skaitymo rečitalis tesutraukė vos 120 žmonių, nors turėjom progą išgirsti ne eilinio to meno puoselėtoją. Kas dar svarbiau, nuolat žengiantį pirmyn, tobulėjantį, laisvėjantį menininką, tremties teatro ambasadorių Lotynų Amerikos lietuvių kolonijose.

Net ir tie, kurie tarėsi ji

pažįstą, kurie turi išgiję jo neseniai išleistą plokštelę, buvo nustebinti Barausko interpretacijos niuansuotumu bei sugestyvumu. Aktorius buvo įtraukęs savo programon kai kuriuos plokštelėn įrašytus gabalėlius. Vien tik J. Meko eilėraštis, kurį plokštelėje palydi Stempužienės dainavimas, scenojpraskambėjo nuogėliau, neramstomas muzikinio fono. Užtat visi kiti praskambėjo daug įtaigiau, be-tarpiskiau ir tvirtiau. O tai nepamena aktorinis nuopelnas, nes skaitomoji kūryba nebuvo lengvai išbarbenamos eilutės.

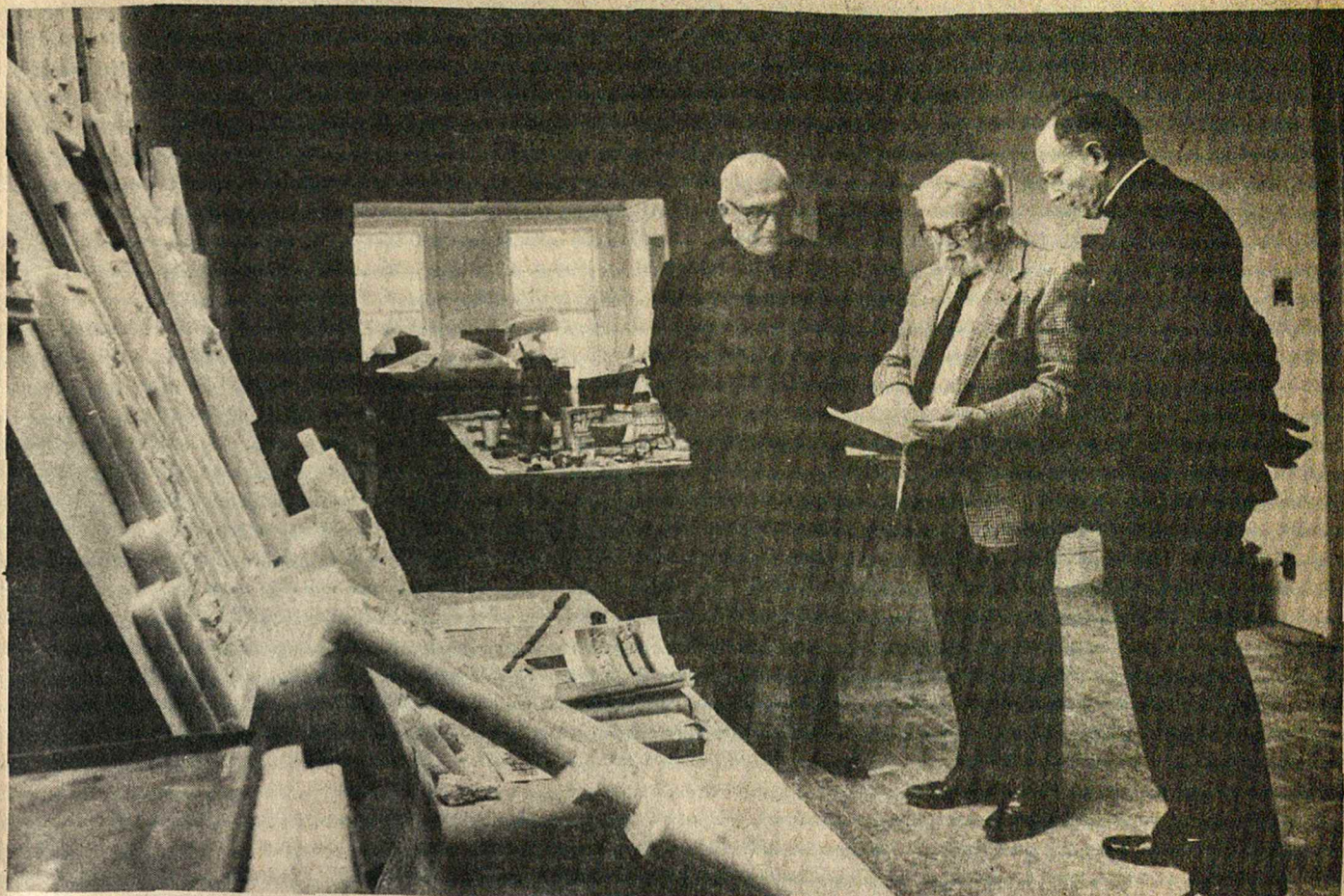
Akt. L. Barauskas pradėjo programą Donelaičio "Pavasario linksmybėmis". Visi mokam atmintinai pirmasias eilutes, bet "Metai" žerėte žėri nuostabaus poetiško žėručiais / "Vislap, kas rudens biauzybėj numirė verk-dams", kad pilnai pasotinti klausytojo alkį, atkuriant tą rašytojo jėgą, yra tikrai nei-linis uždavinys. Juo labiau, kad varžo hegzometro "gor-setas". Teko girdėti įrašus, kuriuose "Metus" deklamuoja dabartiniai Lietuvos aktoriai ir neretai nusivilti intonacijų

vienodumu, monotonija.

L. Barausko interpretacija buvo savarankiška, savaiminga, subtili. Vieninteliu priekaištu būtų skubotumas pradžioje: gal todėl, kad mes esam įpratę į tam tikrą štam-pą – lėtą kalbėseną, tarsi hegzametru būtų atidaromi plačiai langai. Bet vėliau Barauskas vaizdžiai atkūrė Donelaičio realistinius vaizdus, neretai žestu palydėdamas interpretuojamą tekstą /kalba apie muses/. Jis išlaikė neperdėdamas pamokslinį Donelaičio toną. Ypatingai jis pasistiepė gabalėlyje, kur kalbama apie parlėkusius gandrų – kaip jie lopo savo išklypusį namą, meilikaujasi ir ryja varles bei rupižes didesnei Viešpaties garbei. Nemažesniu jautrumu Barauskas perdavė Donelaičio susižavėjimą lakštingala.

Galima būtų ginčytis, ar derėjo šį gabalėlį skaityti programos pačioje pradžioje. Publika dar nepasirengusi. Antra – Donelaitis visos mūsų literatūros karūna. Mūsų manymu "Metai" turėjo užbaigt, jei ne visą rečitalį, tai bent pirmąją programos dalį. Kaip ten bebūtų, tiems, kuriems lietuviškas žodis išliko iki šiol paguoda ir stiprybė, "Metai" buvo neužmirštamo kūrybiškumo apraška.

Visai kitokio pobūdžio yra J. Kaupo "Arlekinio meilė". Tai nepaprasto trapumo, "diligenti-

VYTAUTO K. JONYNO Studijoje: (iš kairės) prel. Balkūnas, dail. Jonynas ir prel. Tulaba apžiūri Vatikano koplyčiai daromų skulptūrų modelius ir jų nuotraukas. Foto: by Vytautas Maželis.

nio šilko" trapumo, romantiška fantazija. Aktoriui lengva pernelyg išryškinti tai, kas šiam kūrinėlyje yra prasto, knygishko, ir pažymėtinau sunku išskirti, tai kas svajinga ir poetiška. Realistinė mokykla čia bejėgė. Barauskas, kuriam aiškiai padėjo perkasti šį riešutą Lapinsko muzika darant plokštelę, rado ištisą gamą naujų spalvų ir įtaigiai įvairavopasakojimo tempą. Pažymėtinau jautriai praskambėjo lyrinė pasakos pabaiga, kada klausytojas puikiai jautė tamsaus koridoriaus šaltį, kontrastuojantį sinkopiniam ritmui ženklinančiam tekstą, kur kalbama apie kovą su Varle. Varlės "charakteris" buvo sukurta itin įtaigiai ir teko pastebėti, kaip jaunesnio amžiaus klausytojai sekė pasaką su dideliu susižavėjimu.

J. Meko lyrinį gabalėlį Ba-

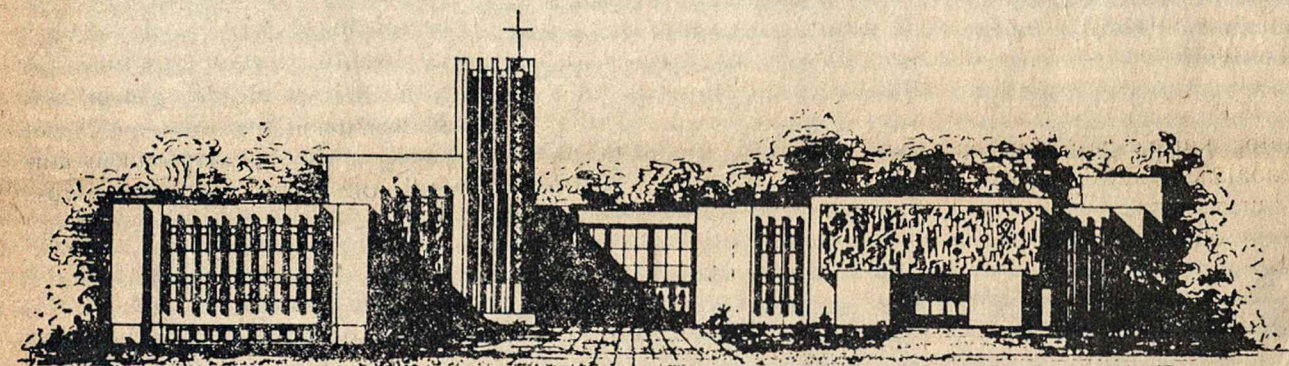
rauskas perteikė subtiliai, be rėksmingos egzaltacijos.

Antrą programos dalį sudarė Butkų Juzės žemaitiški tekstai. Literatūrinė prasme, tai žinome, mailes. Ne kažin kokios vertės. Tas "jonaš lituanien" daugiau atnografinė medžiaga, smulkioji tautosaka, ir norisi klausyti, ar nevertėjo Barauskui pasidairyti svaresnio literatūrinio žodžio pas Valančių, Stanevičių ir t.t. Iš kitos pusės dailiojo žodžio rečitaly iškyla problema, kaip išlaikyti lygsvarą, nepervarginant klausytojo.

L. Barauskas išėjo scenon pasirėdęs žemaitiška aprėdu ir klumpėm, ir per tą visą linksmąją dalį nesiliovė juokines publiką puikiu žemaitiško flegmų iškūmo, lėtumo, kalbėsenos perdavimu. Turint "Palangos Juzės" plokštelę, buvo idomu palyginti, kur aiškiau

skamba žemaičių tarmės šturkštybė. Barausko klausantis kilo mintis, o kas būtų jei į tą "žemaitystės" dalį aktorius būtų staiga žybt! ir įtraukęs augštaitišką, ar džiukišką, gabalėlį. Kontrasto dėlei. Šiaip publikai ši programos dalis regimai labai patiko ir Barauskas turėjo net bisuoti, perskaitydamas "Pasaką apie tris dornius".

Šiuo dalykėliu, tarė jis, aš kažkada pradėjau Montrealyje savo aktorinę karjerą... Iš tiesų, milžiniškas nuobolis skiria anų dienų Barauską deklamuojantį patytus Brazilijos eilėraščius, vėliau styptelėjusį visu ūgiu "Milžino Paunksmės" Zbigneje, iki, išoriniai kiek sustambėjusio, pražilusio, bet jaunatviško ir nepaprastai meniškai subrendusio Barausko, kurį girdėjom šiam rečitalyje. Neabejotinai

Kultūros židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tyliaus. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijos kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvs, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vie-nuolynas, muziejus, Brooklynė.

22

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

GYVENIMAS

SIBIRO
KOLCHOZUOSE

BAUSMĖ TREMTINIAMS

Štai ir trečioji mūsų poilsio diena Sibiro kolchoze. Toli mes atsidūrėme nuo savo krašto. Kiekviena valanda ir minutė tą nuotolį vis didino ir didino, o dabar tėviškė jau nebesiekiamą. Tik sapnuose, nors kartais ir baisūs jie būna, mes apsilankome namie ir vaikštomė gimtųjų laukų takeliais ir paeželiais.

Kas dabar ten dedasi? Iš laikraščių jau žinome, kad Lietuvą užėmė vokiečių armijos. Komunistuojas elementas dažnai sakydavo, kad jie pasitraukdami nieko nepaliksią, viską sunaikinsią ir sudeginsią, kad priešui atitektų tik miestų griuvėsiai, o sodybų pamatų akmenyse tik vėjai pelenus nešiotų. Taip jie graižėsi, bet ar spėjo savo ketinimus įvykdyti?

Ar liko gyva Nijolė? Seneliai jau seni. Ar pakako jiems jėgų ir ištvermės savo gyvybėm išsaugoti? Man nežinomas ir labai neaiškus vyro likimas. Buvo pasakyta, kad jį matė vagone, uždarytą su Vincu Gučium ir kitais pažįstamais. Ir vėl raminausi. Palikau saugioje vietoje, tėvynės miškų glūdumuose. Gal kaip nors ir išsislapstė

Didesnė minčių dalis sukasi vis apie namus, nors turime ir savo rūpesčių, kurie nepalieka mūsų ramybės nė minutėlei. Sukame galvas maisto reikalais. Vietos gyventojai labai vargingai gyvena ir blogai maitinasi.

Tamošauskai nusipirko vištą. Jie lauke pasikūrė ugnelę ir verda. Skanus vištinės kvapas erzina žmonių uosles ir senuosius kaimo gyventojus. Vietiniai ironiškai nusišypso ir sako, kad jie sau tokio malonumo negali leisti. Girdi, greitai baigsis ir jūsų visi pasismaguravimai.

Apie pietus atbėga pasiuntinė ir liepia tuojau visiems tremtiniams ateiti į raštinę. Einu su neramiai

širdimi. Žinome, kad raštinė yra visų enkavedistų, emgebistų ir raudonųjų tijūnų izdas. Šioje įstaigoje visuomet rasi raudoną šėtono išperą, kuri ruošia tau pražūtį.

Čia jau radome būrelį atėjusių mūsųškių, o kiti dar tik rinkosi. Snekučiuojamės apie karą, apie dabartinį mūsų gyvenimą, apie šeimininkus. Pasakojamės vieni kitiems, kur kas apsisotijo. Visi stebisi vargingu vietinių žmonių gyvenimu.

Kalbamės, bet visiems rūpi tas pats reikalas. Kam čia mus visus susisaukė? Spėliojame, bet niekas nieko nežino.

Staiga atsidaro raštinės durys, pro kurias įeina kolchozo pirmininkas S. L. Lysenka su dviem uniformuotais saugumo pareigūnais. Vienas mūsų komendantas A. N. Siusiukalovas, kitas saugumietis nepažįstamas. Jie norėjo mus apžiūrėti ir susipažinti su atitremtais liaudies priešais ir sovietinės imperijos griovikais. Permeta mus aštrių žvilgsniu ir tiesiog per buhalteriją nueina į pirmininko kabinetą.

Nutyla visos šnektos. Susikaupę ir susirūpinę laukiame, ką pasaus pirmuoju ir ką jam pasakys. Pirmoji auka buvo Geležinis. Tai apie keturiasdešimt penkerių metų amžiaus ūkininkas iš Žemaitijos. Nuo šeimos jis nebuvo atskirtas. Kartu su juo ištremita žmona ir trys vaikai: Zenonas, Stasė ir Onutė. Tas žemaitis labai ramaus būdo ir jokiam režimui nesikniaisiojo po pamatais. Tai tikras Lietuvos ūkininko tipas. Atrodo, baigęs tik pradžios mokyklą.

Nekantriai laukiame jo išeinant. Neilgai jį laikė. Išėina kaip iš pirties, visas paraudonaves, stambūs prakaito lašai rieda per veidą. Visi teiraujasi, ką jam pasakė, bet jis iš susijaudinimo negali nė žodžio ištarti. Tik numojo ranka ir pasakė, kad viską tuojau patys išgirsime ir pamatysime.

Pasaukė ir mane. Įeinu. Kambarėlis mažytis ir labai jau paprastas, net nė kiek neprimena viršininko kabineto. Ant sienos "viso pasaulio darbininkijos tėvo, mokytojo ir vado" Stalino paveikslas. Šonuose pora žemės ūkio darbus vaizduojančių plakatų. Stalas paprastas, griozdiškai atrodo ir apdengtas raudona perkeline staltiese.

Už stalo centre sėdi komendantas, o šonuose pirmininkas ir saugumietis.

— Jūs esate pilietė Rūkienė?

— Aš, — atsakau.

Patikrina dar kitus duomenis: kada gimusi, kur gyvenau Lietuvoje, iš kur išvežta ir kokia profesija.

— Mokytoja, — atsakau. Visi trys susižvalgo ir ironiškai nusišypso.

— Kodėl viena? Kodėl nėra vyro? — piktai paklausia.

Atsakiau, kad jis buvo išvažiavęs pas tėvus ūkin ir mokykloje jo nebuvo, kada mane suėmė ir išvežė. Apie dukrelę Nijolę nieko neklausia. Ir aš neužsimenu,

tarytum dar ir dabar saugodama ją nuo tų žiaurių žmonių.

Su manimi kalbasi labai griežtai, kaip su didžiausia nusikaltėle. Vis varto ir žiūrėja vyro bylą. Šią bylą su vyro fotografija šaulių uniformoje buvo atsi-vežę mane suimant.

Ima komendantas iš bylos spausdintą lapelį ir skaito, kad pagal Sovietų Sąjungos baudžiamojo kodekso 58 paragrafą (straipsnio dabar neprisimenu) esu ištremita Sibiran dvidešimt penkeriems metams ir naudosiuos silnyje teisėmis. Tai reiškia, kad kas mėnuo privalau registruotis ir asmeniškai pasirodyti komendantūroje. Be komendanto leidimo neturiu teisės kitur apsigyventi. Be pirmininko leidimo negalima pasitraukti iš kolchozo. Be jo sutikimo niekur negalima iš kolchozo išvykti. Jei būtų reikalas pas gydytoją ar turgun, tai tam reikalingas pirmininko leidimas.

Davė tą lapelį pasirašyti, kad sprendimas man paskelbtas, žinomas ir suprantamas. Jokio asmens tapatybę įrodančio raštelio nedavė. Panašius lapelius turėjo pasirašyti visi tremtiniai. Jokių išimčių nė vienam nebuvo padaryta, net ir seneliams. Visiems užsimalino po dvidešimt penkeris metus. Iš nepilnamečių parašų neėmė.

Iššokau iš kabineto visai pritrenkta ir suglumusi. Visai nejučiai savo žingsnių, nematau žmonių ir nesuprantu, ko jie manęs klausia. Apstulbui išėjau laukan. O tie dvidešimt penkeri metai vis gliaul veržiasi į samonę ir kaip didžiausia žaizda drasko krūtinę. Ne dienos, ne mėnesiai, dvidešimt penkeri metai! Ilgi, baisūs ir be vilties žiburėlio Sibiro metai. Visiems mums paskelbtą bausmę darosi vis baisesnė ir klaidesnė. Išgirdę tą baisų sprendimą, pradėjome blaškytis, kančintis ir žvelgėme į amžinai žaliuojančias taigas paklaidusiomis akimis. Neradome atsakymo, už ką lietuvis, išplėtas iš tėvų žemės, taip žiauriai baudžiamas. Tai raudonųjų Kremlius po jų kruvinų rankų darbas, patvirtintas Lietuvos "prezidento" J. Paleckio.

Laisvajame pasaulyje galvojama, kad jei nepadarai niekam bloga, nenusikaltai valstybei, visuomenei ir viešajai tvarkai, tai niekas tavęs nesusims, nebus ir netrems. Remiantis žmonijos moralės kodeksu, taip ir turėtų būti, bet jis ignoruojamas komunistiniuose kraštuose.

Taip norisi desperatiškai šauktis teisingo dangaus keršto ir pasiskusti laisvojo pasaulio žmonėms:

— Išgirskite, pamatykite ir užtarkite nekaltai pasmerktus tremtinius!

Aš, silpna moteris, turėjau tėvynę, tėvus ir savo šeimą. Tai buvo mano pasaulis, kuriame turėjau mažytę vietelę ir buvau reikalinga. Tą aiškiai parodo trejų metų dukrelės ašaros ir klyksmas "Mamyte, neik!"

Vaikams reikalingos motinos, vyras žmonos, o seniems tėvams rūnų ir dukros, jų senatvės ramščiai. Mano motina, netekusi manęs, Ariogalos bažnyčioje su-

klupusi prie Nukryžiuotojo kojų, meldėsi, verkė kruvinomis ašaros ir klydė, kad net visa bažnyčia skambėjo. Su ja raudodo tūkstančiai nusikraustytųjų, su ja verkė visa Lietuva. Tai buvo tautos agonijos pradžia.

Niekai negalima suprasti, kodėl tai raudonajai erkei pasirodė, kad vaikai nereikalinga motina, o motinai — vaikas. Kas davė jai teisę įsiurbti į mūsų tautos kūną, apnuodyti nekaltus mūsų krašto gyventojus ir palikti Sibiro beribėse lėtai mirčiai.

Sibire veisiasi nuodinga incifalitinė erkė. Jai įkandus žmogus pradeda sirguliuoti ir silpnėti. Po dvejų metų ligonį paralyžuoja. Pagulėjęs dar porą metų lovoje ir pasikankinęs, jis miršta.

Visuose tremtiniuose buvo tas pats dvasinis apmaudas. Visi dejavo ir nemiegojo naktimis. Ieškojome vieni kitiems suraminimo žodžių, bet jų nesuradome ir pagalbos iš niekur nesitikėjome susilaukti.

Mes buvome visiškai bejėgiai kovoti prieš iš anksto jau mums parengtą likimą. Kūno ir dvasinės jėgos kasdien mažėjo ir silpo, o kovai už būti ar nebūti jos buvo mums labai reikalingos.

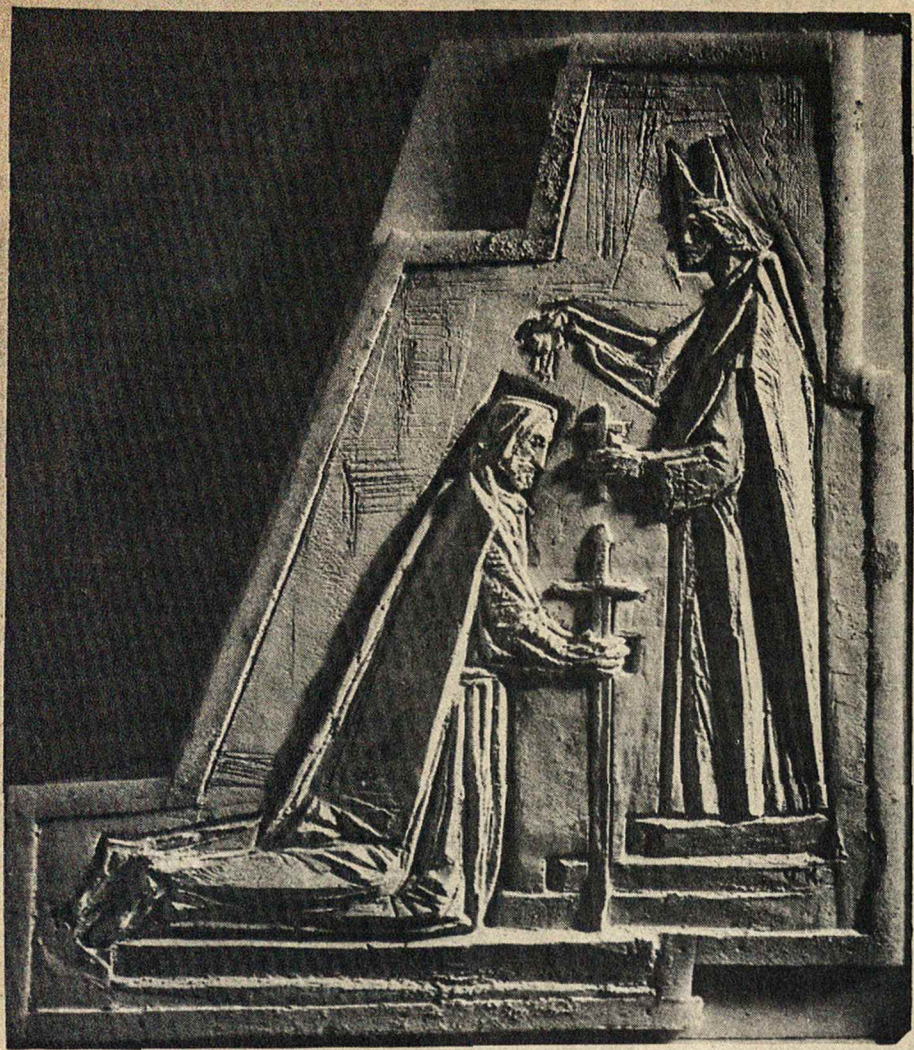
Išnyko kaip mirazas iš mūsų akiračio laisvasis pasaulis, kurio likučiais mes dar gyvenome. Jau beveik tikri esame, kad tėvai nematys savo vaikų, vaikai nesusilauks tėvų, nors ir akis pražiūrėtų ir vartuose klanelį išstovėtų. Dauguma mūsų jau neturėsime šeimų ir neatsigaime jose prarastos vietos, nes vyrai atskirti ir uždaryti mirties stovyklose.

Greičiausia nematysime savo tėvynės ir tėvų kapų. Baigia išblėsti mūsų paskutinė vilties kibirkštėlė. Kas liks iš mūsų po dvidešimt penkerių metų? Ruseno mūsų krūtinėse dar mažytis vilties spindulėlis, tai plačiais frontais liepsnojanči stichija — kansas. Kiek išliks mūsų gyvyje jau šiandien daugeliui į akis žvelgia gauruota bado šmėkla. Nei prieglaudos, nei paguodos nerodo mums šis nevašingas šiaurės kraštas. Komunizmas mus paverė benamiais, kuriems nėra vietos kur prisiglausti nuo šaltų Sibiro vėjų. Mūsų mes pažinome Sibirą. Tik iš aprašymų, tik iš pasakojimų mūsų laisvės kovotojų su caro valdžia, tik iš knygnešų, kandalais skambančių ir pėsčiomis keliaujančių Sibiran. Nemielas čia kraštas, ir mes nenorime jame palikti savo kapų.

Nekaltiems žmonėms dvidešimt penkeri metai. Tai dvidešimtojo amžiaus civilizacija ir teisė visiems į laisvę. Štai tau tarptautinės lygos ir žmoniškumui ginti organizacijos! Prieš globalinio masto despotus dreba dar likęs jų nepaliestas pasaulis. Jų įsakytos minios vyrų, palydimos trankių kariškių orkestrų garų, eina mirti už vergų imperiją, užmiršdamos būrius be globos paliktų našlaičių.

Daug mūsų čia, bet gyvename ne vienoje vietoje, o išmėtyti po penkiadesimt žmonių kolchoziniuose Sibiro dvaruose. Tai atsarga, kad vergai nesukiltų.

Bus daugiau.

"MINDAUGO KRIKŠTAS" Vatikano koplyčiai doromų skulptūrų modelis - V.K. Jonynas.

viena iš pačių įdomiausių parengimų Montrealyje.

Programoj taip pat dalyvaavo jauna, daug gabumų parodžiusi pianistė Egidija Petrauskaitė, paskambinusio fortepijonu Hayden'o sonatos pirmąją dalį iš Šopeno noktiurną.

V.A.J.

Apie žodinių atsiradimo pradžią

Istoriniai duomenys rodo, kad pirmiausia žodyną vartojo asirijiečiai ir babi-

loniečiai, aiškinimui ženklų, ne žodžių. Pavyzdžiui, ar gali suprasti kiniečių ženklus, be aiškinimo?

Graikijoje žodynai pasirodė daugiau negu prieš 2,000 metų.

Aristophanes Bizantijoje parašė žodyną, aiškindamas nežinomus žmonėms komplikuotus žodžius graikų kalboje.

Vėliau pasirodė lotynų kalbos žodynai, kuriais naudojosi vien tik mokslininkai, ypatingai teologijoje.

Anglijoje pirmas žodynas pasirodė 1604 m., kurį parašė Robert Cowdrey, iš arti 3,000 žodžių.

Veik per šimtmetį žodynai aiškino tik sunkiausius žodžius.

John Kersey išleido žodyną 1702 m. su 28,000 žodžių. Jis įdėjo aiškinimą ir paprastų žodžių, dėl pagerinimo kalbos ir rašybos.

Vėliau, 1730 m. Nathan Bailey išleido žodyną su 60,000 žodžių.

Paskiau žodynai daugėjo ir gerėjo visose civilizuose, net šalyse.

ŽIEMOS NEMIGAS

Ziburėlis graudžiai morkias...
Žemė gaubiasi sapnu...
Be paguodos ir svargės
Aš pavasarį meniu...

Seksi vaidulą ar mintį —
Jų tėkmė vis ta pati...
Miręs veidrodinis atspindis
Sniego sukurius naktį...

Tyli namas apledėjęs
Grauduly nykios žiemos,
Tik už durų daužos vėjas
Nuo sniegnų dykumos.

Va, tariau — ir jis jau šičia! —
Ukia šurpiai, praitisai,
Ir iš peleno į gryčią
Žyra žiezibų gaisrai...

Svelniai, gailiai vėjas kaukia
Vakaru vienuoje...
Suoki, suoki, senas drauge,
Mano žemės puotoje!

SAUKIMAS

Lenkis, mirtingas, žydrynės gaisams!
Lenkis pavasario lapų balsams,
Lenkis — žemiausiai — rudens stagarams!

Melskis karštai rožės žiedui jaunam,
Žemės grožybės kerų sklidinam,
Garbink — šakelę kely dulkinanam!

Lenkis, kai saulė kairiai prisivies:
Gerbk ir didybę bedugnės nakties,
Sveik ir mažybę žemės smilties...

Lenkis žvaigždėms, kad sužibo aukštai,
Griauski, kai tolimai žaibą malai,
Melskis į kibirkštį mažą karštai!

Is Jurgio Baltrušaičio poezijos rinkinio

Išleido Kipro. Petrausko plokšteles

Okup. Lietuvoje platina-mas Kipro Petrausko įrašų albumas, kurį paruošė Vilniaus plokštelių studija, bet pagamino Rygos "Melodijos" fabrikas. Plokštelių albumas apima 1924-1948 m. įdainavimus — kūrybingiausią Kipro Petrausko gyvenimo laikotarpį. Iš esmės tai pakartotos savo metu įrašytos plokštelės, tad, kaip ir pastebi Tiesa, tas, nors ir kruopščiai atliktas, buvusių plokštelių restauravimas vis dėlto "negali iki galo atspindėti visą didžiojo dainininko balso grožį". Dabar plokštelių įrašymo technika žymiai tobulesnė, be to, kartojant buvusias K. Petrausko įdainuotas plokšteles, gamintojai Vilniuje naudojami ir vartotomis plokštelėmis. Tačiau išleistas albumas jau idealiai atskleidė didžiojo lietuvių tautos tenoro kūrybą.

K. Petrauskos plokštelės yra išleistos ir Londone.

Pagerbtas dr. P. Mažylis

Kaune sausio 23 d. pagerbtas prof. dr. Pr. Mažylis atminimui. Žyminam, jau mirusiam ginekologui tą dieną būtų sukūle 85 metai.

Iškilnės Kauno Medicinos instituto g. Mažylis spaudoje skelbtas ne tik kaip talentingas gydytojas, bet ir "dalyviu kovojant už Tarybų valdžią Lietuvoje".

KREVI VEIDRODŽIAI

LINKSMAS KETVIRTADEKIS

PAKROVĖJAS, ŠAKĖS IR VĖJAS

Susitiko traktorinis pakrovėjas, šakės ir vėjas. Vieni jie priklauso vienam seiminkui. Zarasų rajono Baltrušų kolonijai.

As pajėgiausias, garsus pakrovėjas. Su manim nebent tik statybinis kranas susilygintu.

Kerepla tu! Iššliepe šakės. Ar pasisukinėti musikiško kolokio tvartuose bei garduose? Iš krivos, esančios lauke ar prie tvarto, mėsai pakrauti tu tai gali nesigėninti.

Na, ir atrado dėl ko rėsti! supkęs smūžė vėjas. Jūdu abu nau dingi žmonėms, tik ne musui kolokijai. Pamenate, pernai po dvi tonas or ganinių traukų heklamū bedavėme. O šiemet, matyt, dar blogesni reikalai: visus laukus apkeblavau, bet ne vienos traukų rėtuvės nepastebėjau. Prie formų, tiesa, yra viena-kita krūvelė. Bet puselešiu. Ir iš jų tik suturtinje šaudai pasiliks.

Dėl to nesigėninti, sutiko pakrovėjas. Išstius metus be darbo stovėjau. Kaip nupirke parvežė į saugojimo aikštelę, taip iki šiol iš vietos nepajudėjau. Be darbo rudimis apaugau, susimukti į žemę baigiu. O kiek galėčiau nandingo darbo padaryti, kiek darbo rankų pakeisti! Tūkstantis tonų durpių, traukų būnų be vargo peramsėtis, kelias dešimtis javų stiebių sukrovi! O dabar stoviu, ir tikiu.

Hi-hi-hi! nusikvatojo šakės. Vakar mačiau antra toki, kaip tavė, atvežė. Dabar galėsi dvišes tinginanti.

Ka dvišes veiksim, jeigu aš vienas surūdijau? neiškente pakrovėjas.

Na, ko gi nukabinau nosi! Musų sesių daugiau ir tai neturim ka veikti, padrasino pakrovėjas šakės. Mėslo iš tvartų beveik nebemėžiame. Mus kastuvai pavarduoja. Mat, kai tvartus pradėjo kirsti durpėmis, o ne šiandais, to mėslo beveik nebepasigaminu.

Žmogus rankų palengvintojai būdai dėtis ir išstūpėjus, klaidas padengti laukus. Čia pat, technikos aikštelėje, gulėjo surūdijusios pavojomis traktorinės roges. Joms per žiemą neteko išvežti nė vieno organinio traukų vežimo.

Pro šalį ejo kolokio pirmininkas Jonas Misiūnas. Užkliuvęs už kažkokio mechanizmo, kšėnėjęs iš žemės, jis piktai nusikeikė.

Vėjas linksmai nusikvatojo iš nerangaus ir neaiškio vadovo ir nuplaidė pavasarinę laukais, nusinešdamas su savim girdėtą pakrovėjo ir šakių bergėdžia gindą.

Satyros ir Jūmoro žurnelas "SLUOTA"

Kazys Musteikis

PRISIMINIMŲ FRAGMENTAI

Kazys Musteikis buvo Lietuvos kariuomenės generolas ir paskutinis nepriklausomos Lietuvos krašto apsaugos ministras. Jis iš arti stebėjo ir dažnai asmeniškai dalyvavo valstybinio Lietuvos gyvenimo užkulisiuose. Savo prisiminimuose jis išskelbia ir naujų, iki šiol viešai dar neskelbtų, duomenų.
Čia spausdinami Kazio Musteikio prisiminimų fragmentai paimti iš jo knygos, kurią dabar išleidžia Nidos knygy klubas, 1 Ladbroke Gardens, London, W. 11, Great Britain.

RAŠTIKIS IŠEINA Į ATSARGA

Sudaręs Ministrų tarybą, po kelių dienų Merkys vieną rytą paskambino man ir paklausė, ar yra atvykęs į tarnybą Raštikis. Paklausiau adjutantą, ir tas atsakė, kad dar nėra. Merkiui pasakiau, kad Raštikio dar nėra, o kai atvyks — aš jam paskambinsiu. „Šimts pykių“, sakė Merkys. Pasirodo, jie buvo susitarę susitikti Merkio bute, o dabar jau greit vienuoliktą valandą, ir Raštikis ne tik neatvykęs, bet ir nepaskambinęs. Aš pakartočiau, kad, kai tik atvyks, Merkiui paskambinsiu.

Nepraėjo ir kelios minutės, kai štabo viršininkas generolas Pundzevičius atnešė man Raštikio raportą, kad jis yra susirgęs. Aš tuojau paskambinau Merkiui ir Prezidento adjutantui, kad Kariuomenės vadas yra susirgęs ir kad Kariuomenės vado pareigas eis štabo viršininkas gen. Pundzevičius. Susirgti visiems pasitaiko, taigi Raštikio raportas nieko nenustebino. Bet po dviejų ar trijų dienų — kitas jo raportas: prašo atleisti jį iš Kariuomenės vado pareigų. Kodėl? Motyvų jokių. Aš tuojau paskambinau Merkiui ir specialiai nuvažiauvau pas Prezidentą prausti apie Raštikio raportą. Ta pat proga papasakojau Prezidentui tarp mūsų pasireiškusių nesklaidumų priežastis. Prezidentas pagalvojo, patraukė pečiai, bet nieko nepasakė.

Po poros dienų Merkys paskambino man ir pasakė, kad jis vyksta pas Prezidentą. Liepė ir man nuvykti.

Kai susirinkom — kalba ėjo dėl Raštikio raportu atleisti jį iš Kariuomenės vado pareigų. Merkys papasakojo, kad jie abu su Raštikiu buvo susitarę susitikti ir išsiaiškinti, jog nebūtų nesklaidumų bendradarbiauti. Mat, Raštikio autoritetas tuo metu buvo nemažas. Merkys tai žinojo, bet norėjo, kad Kariuomenės vadas laikytųsi toliau nuo politikos.

Prezidentui toks Raštikio populiarumas, matyt, taip pat nepatiko. Jis nepiktai, tik su šypsena veide pastebėjo, kad Kariuomenės vado toks perdėtas populiarumo ieškojimas esąs nesveikas.

Baigiant tą pasitarimą, Prezidentas liepė netrukus vėl pas jį susirinkti ir pakviesti Raštikį.

Taip prasidėjo ilga, varginanti, daug laiko ir

nervų kainavusi Raštikio iš kariuomenės „pašalinimo“ komedija.

Po poros dienų vėl susirinkom pas Prezidentą: Merkys, Raštikis ir aš. Prezidentas norėjo išsiaiškinti, sužinoti priežastis, kodėl Raštikis panorio pasitraukti iš pareigų. Prezidentas labai nuosirdžiai, tiesiog tėviškai prašė Raštikį nekomplikuoti reikalo ir grįžti į pareigas. Štai Prezidento žodžiai: „Suprantu, dirbai, pavargai — paimk atostogų, pailsėsi. Pavatuo kur nors į Švediją ar Šveicariją ar kitur. Neturi pinigų — padėsime“. Raštikis teigiamo atsakymo nedavė. Merkys tylėjo. Taip tada tas trumpas pasitarimas buvo baigtas. Klausimas liko lybėti ore.

Kodėl Raštikis tada nieko konkrečiau neatsakė, greitai paaiškėjo.

Vieną dieną atsilankė pas mane į kabinetą Panemunės klebonas protonotaras Grigaitis. Jis sakė, jog turįs žinių, kad Raštikis sutiktų grįžti į savo pareigas, jeigu bus pakviestas. Aš atsakiau, kad yra gauti du Raštikio raportai: vienas, kad jis susirgo, ir antras, kuriuo jis prašo atleisti jį iš pareigų. Taigi jis bet kada gali grįžti ir eiti savo pareigas be jokio pakvietimo. O jeigu norima kokio nors specialaus kvietimo, tai čia jau Prezidento reikalas.

„Tai išrūpinkit man audienciją pas Prezidentą“, pasakė Grigaitis. Iš paties protonotaro daug kartų buvau girdėjęs, kad jis dažnai pasimato su Prezidentu, tai dabar pasakiau, kad nemanau, jog jam būtų reikalingas mano tarpininkavimas. Bet jei jis nori — aš galiu paskambinti.

Paskambinau Žukaičiui. Čia pat, dar pačiam protonotarui mano kabinete tebesant, Žukaitis pranešė, kad protonotarui prezidentūros durys visuomet atviros.

Kai protonotaras išėjo, aš tuojau paskambinau Merkiui ir papasakojau apie šį vizitą. Merkys nieko neatsakė. Po poros dienų Merkys man pasakojo, jog protonotaras buvęs pas Prezidentą prašyti, kad Raštikis būtų pakviestas atgal į pareigas, kaip nepamainomas pareigūnas. Prezidentas nesutikęs ir sakęs: „Valstybėje nėra nepakeičiamų asmenų. Visi esame pakeičiami“. Raštikio manevras, kad jis ne savo noru, bet kviečiamas grįžti į pareigas, nepavyko.

Anais laikais Karininkų Ramovė Kaune leido karininkams skirtą mėnesinį žurnalą „Karda“. Ir štai to žurnalo 1939 m. gruodžio mėnesio numerįje buvo išspausdintas furorą sukėjęs Raštikio straipsnis. Nežinau, ar Vidaus reikalų ministras Skučas, kurio žinioje buvo spaudos priežiūra, savo nuožūra, ar atsiaklęs Prezidentą tą žurnalą numerį konfiskavo. Sencacija! Kaip? Kodėl? Kas drįso? Skučas paskambino man. „Ar skaitei Raštikio straipsnį Karde?“ „Dar ne“. „Tuojau prisijūsi, paskaityk. Konfiskavau“.

Kai gavęs perskaičiau, tai reikėjo stebėtis. Būtų labai įdomu ir dabar tą straipsnį paskaityti.

Raštikis dažnai parašydavo laiškaščiui ar žurnalui, ir tai nieko nestebino. Bet šis straipsnis buvo politinio turinio diskurtas — nurodymai, kaip kas ką turi daryti. Prisimenu nurodymą Užsienių reikalų ministerijai: „Su Maskva reikia stengtis palaikyti draugiškus santykius“.

Kitas įdomus, tiesa, nepolitinis to straipsnio bruožas tai Raštikio nusikundimas jo gaunamam mažum atlyginimu: „Kur matyta, kad Kariuomenės vadas, kuris atsko už viso krašto saugumą, gautų mažesnę atlyginimą už miesto burmistrą, kuris atsakingas tik už vieną miestą“. Tai buvo taikoma Merkiui, kai jis buvo Kauno miesto burmistras.

Straipsnio konfiskavimas, aišku, Raštikiui bu-

vo nelauktas smūgis ir jo ambicijos įžeidimas. Kad savo prestižą atstatytų ir dar pakeltų, jis pateikė savo septynis punktus — sąlygas, kurias išpildžius, jis sutiktų grįžti į savo pareigas. Sąlygos buvo tokios:

1. Kad Prezidentas kuria nors proga viešai pasakytų kalbą, kurioje pabrėžtų, jog jis yra patenkintas Kariuomenės vado veikla. Tada jis, Raštikis, taip pat kur nors pasakytų kalbą, kurioje pabrėžtų, kad jis savo darbe vadovaujasi Prezidento nurodymais ir kad tarp jų nėra jokių skirtumų pažiūrose ir valstybės reikalų tvarkyme.

2. Seimo pirmininkui — kad Seimas be pakietimų priimtų Raštikio pasiūlytus kariuomenės liečiančius įstatymų projektus.

3. Ministrui pirmininkui — kad jis panaudotų visas priemones, jog jo, Raštikio, vardas gatvėse ir kitose vietose nebūtų neigiamai linksnuojamas.

4. Vidaus reikalų ministrui Skučui — kad jis viešai atsiprašytų Raštikį už jo straipsnio konfiskavimą.

5. Kad jo pateikiamieji kariuomenės biudžetai nebūtų apkarponi.

6 ir 7 punktai buvo menkesnės reikšmės, jų gerai neprisimenu, todėl ir praleidžiu.

Kai šie punktai-sąlygos pasiekė Prezidentą, tai Merkys, Skučas ir aš buvome pakviesti prezidentūron pasitarti.

Kaip visada, pirmas pradėjo kalbėti Prezidentas. Jam šios sąlygos nepatiko. Jis pasiraukė ir pasakė: „Kažin, ar šios sąlygos nėra Raštikiui padiktotos?“ Šiaip Prezidentas kalbėjo be pykčio, ramiai.

Dėl jam statomosios sąlygos Prezidentas pasakė, kad jis visuomet savo kalbose teigiamai prisiminėdavo kariuomenės vado veiklą. Ir dabar jis sutiktų kur nors per pulko šventę dar kartą tai pakartoti. Po Prezidento kalbėjo Merkys. Jis lietė antrąjį ir trečiąjį punktus. Merkys sakė, kad tada, kai jis buvo Seimo pirmininku, visi įstatymų projektai, persvarstyti Seimo komisijoje, būvę žymiai geresni. Taigi nepasitikėti Seimo komisijomis nebūtų jokio pagrindo. Kai dėl jam, kaip ministrui pirmininkui, keliamųjų sąlygų, tai jis negalys ir neturės priemonių uždrausti piliečiams gatvėje ar kavinėje savo plepaluose minėti Raštikį. Tai priklauso nuo paties Raštikio. Kol jis elgėsi tinkamai, nebuvo jokių kalbų ir nekilio panašios rūšies klausimų. O dabar, paskendęs savo didybės manijoje, jis nežino, ko nori. Merkys pradėjo karščiuotis, atsistojo, pradėjo vaikščioti po kambarį. Paskui atsiprašęs vėl atsisėdė.

Skučas skaniai nusikvatojo ir pasakė: „Pone Prezidente, aš tai neatsiprašysiu“.

Šio pasitarimo metu neprieita jokio sprendimo. Sekančiam pasitarimui Prezidentas paprašė iškviesti ir Raštikį. Po poros dienų vėl susirinkom pas Prezidentą: Merkys, Raštikis ir aš. Skučo nebuvo.

Prezidentas visų pirma apgailestavo susidariusią padėtį, prašė Raštikį grįžti ir dirbti, kaip ligi šiol. Prezidentas sakė, kad praelyje jis visuomet pabrėždavęs savo pasitenkinimą Kariuomenės vado veikla. Jis ir dabar, progai pasitaikius, galėtų tai pakartoti. Prisiminė Raštikio straipsnį. Pasakė, kad straipsnis esąs netikęs. „Kur nuėisime, jei taip pradės rašyti divizijų vadai ar kiti kariai?“ Sveikiau esą, kai kariuomenė laikosi nušaliau nuo politikos. Yra Užsienių reikalų ministerija, ten dirba specialistai, ir jie geriau žino, su kuo ir kokius santykius palaikyti. Prezidentas kalbėjo ramiai, tėviškai, pamokomai.

Paskui Prezidentas paklausė mane, kiek gi Ka-

riuomenės vadas gauna algos į mėnesį. Aš atsakiau, kad Kariuomenės vadas į mėnesį gauna 750 litų už brigados generolo laipsnį ir 1500 litų už Kariuomenės vado pareigas. Visą laiką gyveno Panemunėje kareivinėse, taigi turėjo nemokamą butą, kurą, šviešą. Be to, jis naudojosi automobiliu, šoferiu, ir jam atlyginamos komandiruotės ir poligono ir manevrus. Prezidentas pasakė: „Tai, rodos, nemaža, bet jei neuženka — galima atlyginimą pakelti“.

Čia Prezidentas prisiminė savo algą, kai jis buvo Klaipėdos krašto įgaliotiniu. To alga buvusi žymiai mažesnė negu Klaipėdos uosto Tautų Sąjungos įgaliotiniu. „Tokie įstatymai — reikia jų laikytis, o jeigu negerai — pakeisti“, sakė Prezidentas.

Kai dėl burmistro algos, Prezidentas sakė, kad ją nustato miesto taryba. Valstybė į tai nesikiša, tai ne jos reikalas.

Po Prezidento kalbėjo Merkys. Jis sakė, kad Raštikis be pagrindo kelią nepasitikėjimą Seimo komisijomis. Jis pavyzdžiui nurodė į karininkų laipsnį ir kitus įstatymų projektus, kurie, persvarstyti Seimo komisijoje, išėjo žymiai geresni. Merkys taip pat pakritikavo Raštikio norą uždrausti piliečiams savo plepaluose minėti Raštikį. Merkys sakė, kad mes neturime tiek policininkų ir negalime jų siųsti į kavines ar gatves klausyti, ką žmonės kalba.

Po tokių Prezidento ir Merkio pasisakymų Raštikis, atrodo, suprato, kad su tomis savo sąlygomis jo bus per daug išsisokta. Jis paprašė žodžio ir pasakė: „Pone Prezidente, aš nieko nenoriu, neturiu nei namų, nei pinigų, nei dvarų. Prašau tik atleisti mane iš kariuomenės“.

Merkys iki šiol kalbėjo ir sėdėjo ramiai. Bet kai Raštikis pasakė, kad jis ir dvarų neturįs, Merkys pajudėjo kėdėje, susiraukė ir paraudo. Mat, Merkys, lygiagrečiai su Kauno vandenietikio stotimi, kitoje Neries pusėje turėjo nusipirkęs dvarelio centūrą ir dėl Raštikio tokio pasakymo pasijuto įžeistas.

Merkys paprašė žodžio. Prisiminęs Raštikio jam statomąsias sąlygas, pasakė, kodėl jis jų negali išpildyti. Pradėjo karščiuotis. Prikėjo Raštikio norą visiems pataikuoti, kad tik daugiau populiarumo įsigytų. Pareiškė nusistebėjimą, kad Raštikis toks neturtingas, nieko neturįs. Esą, kaip gi tie kapitoniai, majorai, gaudami daug kartų mažesnę atlyginimą, vistiek įsigyja sklypelius, statosi namelius? Tai esą gerai, taip ir turi būti. Kalbą jis baigė: „O tamsta, tiek metų gaudamas tokią algą, nieko neturi. Tai kur gi pinigus praleidai? Su... pralėbavai?“ Tokia žiauri Merkio kalba Raštikį visai parbloškė, sužlugdė. Raštikis lyg ne savo balsu dar kartą pakartojo prašymą atleisti jį iš kariuomenės ir neatsisveikines išėjo.

Merkys atsiprašė Prezidentą už tokią šiurkščią kalbą. Jis sakė: „Man pasidarė pikta, kad Raštikis, visada toks išdidus, čia taip nusibūgino“.

Prezidentas pasakė: „Dabar aišku, kad neturime Kariuomenės vado. Reikia ieškoti kito“. Liepė pagalvoti dėl kandidatų ir vėl pas jį susirinkti.

Kariuomenėje buvo nusistovėjusi tvarka, kad paleidžiamasis į atsargą karininkas, jei jis būna iš tarnavęs nustatyta laiką, pakeliamas į sekantį aukštesnį laipsnį. Raštikiui trūko dviejų savaičių. Prezidentas pamojė ranka ir liepė man parengti aktą.

1940 m. pradžioje Raštikis buvo pakeltas į divizijos generolo laipsnį ir atleistas į atsargą. Birželio gi pradžioje, jam pačiam prašant, vėl buvo priimtas į kariuomenę ir paskirtas Aukštųjų karininkų kursų viršininku.

Bus daugiau.

1970 m. gegužės mėn. 17 d. - sekmadienį, 4 val. po pietų

VILNIAUS operos solistas, baritonas-bosas,

VACYS DAUNORAS,

atvykęs Kanadon, turės pirmą savo

KONCERTA

LONDONO MIESTE, Colborne Community Centre,
435 Colborne - Dundas g - vių kampas.

*** **

KVIEČIAME GAUSIAI ATILANKYTI VISUS!

Rengėjai.

Sol. Vaclovas Daunoras

Niagaros pusiasalis

Pavasaris Niagaros pusiasalyje

Kai mes tik užsimeiname apie St. Catharines, Welland, Port Colborne bei Niagara Falls, Ont. miestelius, tai tuo pačiu jau turime galvoje visą gražųjį Niagaros pusiasalį. Kaip margas šis pusiasalis yra įvairiais žiedais, tai taip jis mišrus žmonių tautybėmis.

Kaip ir visur kitur, gal tik išskyrus Quebeco provinciją, ir čia dominuoja anglosaksai. Bet ypač po antrojo pasaulinio karo ir Niagaros pusiasalyje įsikūrė gan daug naujų ateivių ir įvairių tautybių. Tenka pastebėti, kad neaplenkė šios gražios vietovės ir naujieji ateiviai lietuviai. Vienas kitas čia įsikūrė ūkyje, ar tai gražiam vynuogynuose, bet daugumas dirba įvairiose įmonėse. Liaudies išmintis gi sako, kad kai du stas, tai visados daugiau padarys... Tai taip ir naujieji lietuviai ateiviai neliko pavieniais, kaip sau, lyg kad tos žydo bitelės, bet tuojau ėmė organizuotis į įvairius tautinius-kultūrinius vienetus. Gi lietuviškos bendruomenės, kaip tokios, mintis ir gimė Kanadoje, nors ir po labai sunkios kovos ir didelių intrigų. Tai ir gražiam Niagaros pusiasalyje turime net ačiū LB valdybos, t.y. vieną Welland m., kuriai jau antri metai vadovauja parapijos klebonas, o kitą St. Catharinėje, kuriai vadovauja šiais metais J. Šarapnickas. Abu paminėtų LB valdybų pirmininkai, savo nepailstama energija, lietuviška - visuomeninė veikla ir labai taktišku elgesiu, sudaro pagrindą gražiam tarpusaviam sugyvenimui ir kaimyniniam kooperavimui abiejų LB valdybų. Reikia pabrėžti, kad jų pastangomis labai puikiai sekėsi šeštadieninė mokykla ir beveik visi tėvai leidžia savo vaikučius. Taip pat ir į skautų eiles vėl sugrįžo didokas skaičius jaunuolių.

LB a-kės v-ba apjungia mus visus, bet labai gražiai čia

reiškiasi ir Niagaros pusiasalio KLVŠ "Ramovė" skyrius, kuriam pirmininkauja šio skyriaus įsteigėjas, did. visuomenės veikėjas J. Vyšniauskas. Tai yra demokratišnių principų žmogus. Vos tik perėmęs skyriaus vadovavimą, tuojau pagyveno ne tik skyriaus apsaugos gyvavimą, bet ėmėsi iniciatyvos išlyginti ir bendruomenės valdyboje pasireiškusių nesklandumų. Su džiaugsmu norisi pasakyti, kad ir jojo šeima labai aktyviai prisideda prie bendruomeninių reikalų.

Bet netikėta ir nelaukta žinia, suteikia visiems Niagaros pusiasalio lietuviams didelio liudėsio. Prieš nekurį laiką, mūsų parapijos klebonas pareiškė, kad greitai laiku jis mus apvais - bus iškeltas kitur. Aišku, gi savaime, kad per eilę metų buvome susigyvenę - supratę ir bus labai sunku skirtis.

Bet esame bejėgiai kitų sprendimą pakeisti ir linkime jam gražios sėkmės naujoje vietoje.

Ateivis

CALGARY, Alberta

Balandžio 11 d. calgariečius aplankė Vankuverio "Atžalynas" su savo tautiniais šokiais, daina ir poezija.

"Atžalyno" atsilankymas Calgario lietuvių tarpe paliko neužmirštamą įspūdį. Šiai mažai lietuvių kolonijai jis davė naujų jėgų ir vilčių dėl Lietuvos išlaisvinimo ir palaikyti lietuviškos reikalus šiame krašte. Reikia pastebėti, kad "Atžalynas" atvyko savo lėšomis. Tai labai didelė auka lietuviškos laisvės, o taip pat ir Calgario lietuviams.

"Atžalynas" buvo pakvies-tas K. L. B-nės Apylinkės vardu. "Atžalyno" vadovai p. A. Šmitienė ir L. Česnaitis, tikrai atliko gerą darbą šį pasirodymą įgyvendindami. Ald. Goranson labai gyvai ir įtikinančiai padėkavo "Jūratė ir Kastytis". A. Bubnys, J. Vileitaitė drauge su V. Šmitaite parengė programą labai įdomią ir gaivinančią lietuvių širdi. Gaila, kad scenos apšvietėjas B. Vileikis negalėjo pasinaudoti scenos lempomis, nes dėl jos mažumo, šokėjai buvo priversti šokti pačioje salėje. Vistik B. Vileikis atliko puikų darbą. "Atžalyno" padėjėjai L. Klimavičienė ir B. Vileita ištikio yra darbštūs tautiečiai. Reikia paminėti ir pačių šokėjų nepaprastą pasiryžimą: ilga varginanti kelionė, kuri užtruko penkis valandas ilgai nei kaip kad buvo numatyta, kalnų sniegas ir akmenys, jų pačių akimis stebint, užvertė kelią į Calgary.

Vadovaujant Prof. K. Šalkauskui ir kitiems Calgario Universiteto vadovams, jaunimas nuo 10 val. rytą iki 1.00 po

pietų lankėsi universiteto patalpose. Vėliau Calgario Zoologijos sodė. Po to - repeticija, vakarienė ir vėl atgal į salę, kur jie, stebint latvių, estų, vokiečių ir kanadiečių atstovams, atliko puikią programą.

Šokėjai, būnant jiems Calgari, nakvojo ir vašinosi pas vietinius lietuvius. Po programos, bendruomenės primininkas A. Nevada Calgario lietuvių vardu, "Atžalyno" dalyvius apdovanojo Calgario miesto prisiminimo dovanėlėmis. Lietuviškas ačiū "Atžalynui" už gerą ir širdingą žygį.

K. L. B. Apylinkės valdyba Calgarije sudaro: Antanas Nevada, pirm. ir Juozas Dubauskas su Pranu Gluksniu.

Pakeleivis

Chicago, Ill.

● Chicagoje privačių mokyklų klausimas labai aktualus, nes ypač katalikų nebegali išsilaikyti. Dėlko negali? Viena, kad daug seselių palieka vienuolynus, kurios beveik už dyką mokino, antra, kard. Cody viešai televizijoje pareiškė, kad jam nėra jokios problemos maitinti baltųjų išlaikomose mokyklose juodu, jiems net kelius milijonus dolerių davęs. Tiktinėjai ir tėvai tuo labai pasipiktino, todėl aukos ne tik mokyklų bet ir bažnyčių išlaikymui labai sumažėjo. JAV katalikai turėjo 10,406 pradžios mokyklas, 2,181 aukš., 297 kolegijas bei universitetus su 435,716 studentais. Konstitucija neleidžia iš fed. valdžios sumų jas šelpti.

● Lietuvių Prekybos rūmų, šiemet bus išdalintos stependijos keliems lietuviams moksleiviams geg. 17 d. Stependijos nuo 250 - 500 dol. 4 m. laikotarpiui. Praeitais metais gavo 5 moksleiviai. Prieš tai reikia paduoti pareiškimus LP rūmų valdybai, /p.K. Oksas IO520 So. Hamilton, Chicago/.

● Lietuvos Vyčiai rengia ekskursiją į Romą, kuri išvyksta birž. 30 d. iš New Yorko ir ten dalyvaus liepos 7 Lietuvos kankinių koplyčios atidaryme. Vyčių organizacijos seimas įvyks Chicagoje rugp. 19-23 d. Vyčių veikla yra gyva, ypač Chicagoje - jie turi savo salę, dalyvauja su savo choru šventėse ir LTV programoj. Choriui vadovauja muz. F. Štrollia. Tai daugiausia čia užaugęs jaunimas.

● Bal. 12 d. Lietuvių Mokytojų s-ga Gage Parko salėje turėjo simpoziumą, tema: "Bažnyčia ir lietuviškos išlaikymas." Jame dalyvavo su paskaita kun. Pr. Geiščiūnas iš New Yorko. Jis kalbėjo apie dabartinius įvykius Bažnyčios gyvenime. Kalbėjo ir Chicago veikėjai: p. V. Šimkus, K. Bružas, Al. Regis, mokyt. Rudys vedė simpoziumą, T. Blinstrubas, stud. Poviliūtė, mokyt. Gulbinskas ir eilė kitų. Iš to

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

MOKA
5½% už depositus
6% už sėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už mortgicijus

8% už asm. paskolas

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą -- 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p. išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai -- 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

LITERATŪROS MUZIKOS VAKARAS

K. L. K. moterų d-jos Centro valdyba savo metinės šventės ir "Moters" žurnalo sukakties ir muzikos vakarą /19.4/ 5 val. po p. Prisikėlimo salėje.

Programą išpildė pianistė Julija Rajauskaitė /dabar p. Petrauskienė/ ir poetas Jonas Aistis.

Pianistė Julija Rajauskaitė Amerikoje gimusi lietuaitė dar prieš II-rą p. karą baigusi Kauno konservatoriją, dabar gyvenanti New York ir turinti savo muzikos studiją, M. K. Čiurlionio, J. Gaidelio, Šopeno ir Liszto kūrinių.

Publika žavėjosi jos skambinimu, entuziastiškai plojo, prašė kartoti.

Julija Rajauskaitė yra aukštos klasės pianistė, turi gerą techniką ir mokėjimą perduoti kompozitorių kūrinius aukštoj formoje įsigyvenant ir patraukiant klausytojus.

Poetas Jonas Aistis skaitė savo kūrinių, bet dėl techniškos scenos kliūčių nevisose salėse buvo girdimas ir matomas. Bendrai tik tie poetai, rašytojai savo kūrinius patys turėtų skaityti, kurie turi deklamacinių gabumų, kaip H.

Nagys, Santvaras, L. Švėgždaitė ir kt.

Publikos buvo gal virš 200. Ypatinai turėjo ateiti tie, kurie vaikus moko muzikos.

J. Karka

LENINAS TORONTO CITY HALL

Sąryšyje su 100 metų Lenino gimtadieniu Maskva per Jungtinių Tautų organizaciją UNESCO organizuoja ir laisvojo pasaulio kraštuose parodas.

Toronto City Hall Lenino paveikslų ir knygų paroda /daugiausia anglų kalba/ buvo atidaryta balandžio 13 - 23 d. bibliotekos patalpose I aukšte.

Lankytojai daugumoje yra prieštaringi, kaip man buvo paaiškinta vienos bibliotekos tarnautojos. Daug kas teiravosi kodėl miesto ponai leido žymiausio pasaulio žudiko Stalino sebro, gairių nustatytą žudymams Lenino pristatymą laisviems žmonėms, kaip gentijų, šventąjį. Svetlana Stalinitė abu, tėvą Staliną ir Leniną, priskiria prie žmonijos nusikaltėlių. Tai žmonų ir laisvių žudikai, kaip ir Adolfas Hitleris.

Edmund Burke organizacija balandžio 15-16 d. išplatino daug atsisaukimų įeinantiems

į biblioteką ir prašinantys po visą aikštę.

Atsisaukime labai vykusiai išaiškinta tikras Maskvos ir Lenino veidas, karų ir žudymų specialistai, organizatoriai.

Kartu protestuojama ir prieš Aldermanus, kurie įsileido į City Hall. Vienas aldermanas tyrinėja kas tai atidarė duris. Aišku per ateinančius rinkimus jis nebegalintis kėtis daug balsų.

J. L.

— LB Toronto apylinkės valdyba balandžio 17 d. pasiskirstė pareigomis: pirm. Vytautas Skrinckas, vicepirmininkai: K. N. P. Ažubalis ir inž. Raimundas Stibys, sekr. Liuda Gvildienė, ižd. Vytautas Stabačinskas, jaunimo reikalams inž. Saulius Masionis ir inž. Eugenijus Stičūnas, pareiginių vadovus Petras Būtenas.

Vienintelė Kanados valdžioje registruota lietuviška natūralus gydymo sveikatos klinika. Mediciniškas ir kooperacinis gydymas. Psichologinė terapija. Masažai. Elektronika, raudoni ir ultravioletiniai spinduliai. Terminė ir garų terapija. Fiziniai gydymieji judesiai. -- hidro terapija. Dr. B. Naujalis, R.M. Ps.D. N.P.R.N.A. Natūralus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. LE3-8008.

Lietuvių Forumo radijo vedėjai Marija ir Antanas RUDŽIAI buvo surengę specialią programą, skirtą prof. dail. Adomo Varno 90 metų sukakties minėjimui. Programos dalyviai: Vytautas Kasniūnas, sr., inž. Antanas Rudis, prof. dail. Adomas Varnas ir dail. Zenonas Kolbas.

nėjimas įvyko bal. 12 d. McKay pradžios mokykloje. Ji organizavo ir pravedė Neo-Lithuanian Corp. kur žmonių pilna salė, iškilmingai su vėliavomis įvygio organizacijų atstovai, atidarė dr. Kriaučeliūnas, trys trumpos paskaitos ir meninė programa, parodė rengėjų sugebėjimą publikos neišvarginti. Paskaitininkai prof. Augustinavičienė, kun. Garšva, prof. dr. Ramūnas iš Kanados. Buvo deklamacijų ir Aidų choras. Visa tai truko porą valandų, tačiau taip mielas ir žymus Vairganto prisiminimas.

● Chicagoje turime jau du filmų gaminimo šaltinius: tai Lietuvių televizija ir vėliau išaugo kun. Kezio studija. LTV jau pagaminio Lietuvos vėteranų "Ramovės" filmą "Iš praeities į dabartį", o kun. Kezy su foto studija "Penktoji tautinė stovykla" iš skautų gyvenimo. Tai labai įdomūs filmai, kur Chicagoje lietuviai

rinkosi gausiai jų pasižtiurti. Dar ruošinama mūsų žymesniųjų valstybininkų ir veikėjų filma. Visi filmai yra garsiniai. Nemaža filmų yra prisukę ir p. Martinkus, p. Sakadolskis, jų keli tūkstančiai pėdų guli mano filmų bagaže, tik dar reikia jas redaguoti ir paversti į garsines. Tam žinoma reikia daug skirti dar pinigų.

● Marquette Parke "Lithuanian Plazoj" mūsų parapijos mokykloje jau kelinti metai veikianti kasdieninė lituanistinė mokykla, kurios direkt. yra p. Pr. Razminas. Reikia džiaugtis, kad seselės ir parapijos vyresnybė tai mokyklai klestėti suteikia visas geriausias sąlygas. Tai 8 metų kursai ir pradžios mokykloje einantieji vaikai kartu su pamokom, išklauso ir lietuvių. Kitose parapijose yra šeštadieniais, rengiamos šventės, minėjimai, taut. šokiai.

Bal. Brazdžionis

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atrado ne paprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad pagerėjimas tesdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sukuria naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pini-gai bus gražinti jei nebusite patenkinti.

sutraukiančią hemorojus

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnos čekių patarnavimas
Parduodame American Travelers čekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$ 1,850,000.00

Darbo valandos:
Pirm. 9.30-5 v.p.p.
Antr. 9.30-5 v.p.p.
Treč. 9.30-5 v.p.p.
Ketv. 9.30-5 v.p.p.
Penkt. 9.30-8 v.p.p.
Šešt. 9-1 v.p.p.

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Sėrus	6 1/2 %
Už vienu metų indėlius	8%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10%
Nekiln. turto paskolas iš	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

PAIEŠKOMI ASMENYS:

BLOKUVIENĖ-SINKEVICIUTE, Ieva, d. Jurgio, 1935 metais iš Prienų išvykusi į JAV-bes. gyvenusi 1940 metais Waterbury, Conn.

BRUZAS, Jonas ir Justinas, sūnūs Jono, 1939 m. gyvenę Chicagoje.

BRUZGA, Vincas, s. Prano, 1943 metais bėk tai gyvenęs Chicagoje.

BRUZGUS, William C. ir jo žmona Maria Monika, turėjo vaistinę Norwood, Mass.

BULEVICIUS-BALYS, Edvardas, s. Vlodo, iš Krakų miest., po karo gyveno Anglijoje.

ČEPUKAS, Kazimieras, arba jo vaikai, senas ateivis.

DRANGINIENĖ - SINKEVICIUTE, Ona, d. Jurgio, 1935 metais iš Prienų išvykusi į JAV-bes. gyvenusi Waterbury, Conn.

GASUNAS, Aleksas, gim. Pikštūnų km., Pašvitinio vl., į JAV-bes imigravo 1913 m., gyveno Baltimorėje.

JAGMINAS, Antanas ir Juozas, sūnūs Antano, gyvenę Chicagoje ar jos apylinkėse.

KAULIUS, Vincas ir jo žmona Antanina, gim. Alsaukaitė, d. Juozo, gyvenę 1107 Butler St., Easton, Pa.

KEMPKA, Vytautas, gim. 1933, IV. 16. Kybartuose, gyvenęs Vokietijoje, studentas.

KOLAS, Juozas, gim. 1912 metais, 1946 metais iš Vokietijos išvykęs į Kanadą.

KONIUSAUSKAS, Valius, s. Igis, iš Krakų miest.

MALKVAITYTĖ, M., buv. studentė.

MISIUNAS, Albertas, s. Tamošaus.

NEKROŠIUS, Aleksandras ir jo broliai: Bronius, Juozas, Vladas ir Vacys

PELOSI, Sophie, 1956 m. gyvenusi 186 Thurber Ave., Brockton, Mass.

PERVENECKAS, Antanas, bei jo sūnūs: Antanas ir Juozas, gyvenę Chicagoje.

REMENCIUTE, Domicelė, d. Jono, ištekęsios pavarde nežinoma, gim. 1911 m. Raseinių ap., Bartiškių km., Raudonės vl., ištekęsiai iš JAV-bių persikėlė į Argentina.

RIUKŠENAS, Antanas (RIUKSON, Anton) s. Juozo, gim. Švenčionių ap., Daugėlišio vl., Vaisniūnų km., gyvenęs 317 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill.

TARGONSKAS, s. Juozo, iš Krakų miest., po karo gyveno Vokietijoje.

URBA, Leonas, s. Stasio iš Krakų miest., po karo gyveno Vokietijoje.

URBUTIS, Antanas.

VASILIAUSKAS, Antanas, s. Mato, iš Norkūnų km., Krakų valsč.

ZANDOVAITE, Lydija, gim. 1935, IV. 30 Tauragės apskr., gyvenusi Vokietijoje, buv. studentė.

ZIOGAS, Chas, gyvenęs Cedar Rapids, Iowa.

ZUROMSKAS, Česlovas, s. Kazio, iš Krakų miest., iš Vokietijos atvykęs į JAV-bes.

Iškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti.

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA

41 West 82nd Street
New York, N.Y. 10024.

WELLAND, ONT.

Kanados L.B. Wellando apylinkės valdybos pastaromis pravesėtas šioje apylinkėje Tautos Fondui vajus. Palyginti taip mažoje kolonijoje davė gražių vaisių, kas atspindi šios kolonijos lietuviškų reikalu supratimą ir tarpusavio susiklausymą.

Atkeltas iš 3 psl.

SUSAUDYTI LIETUVOS KOMUNISTAI...

sevičius Baltrus susaudyti 1938. Olskis Jonas ir Pileris Romanas susaudyti Maskvoje 1937 m. Tuo pat laikotarpiu susaudyti Kačas Chaimas, Kaganas Simonas, Kalmanavičius Moisiejus, Kasperaitis Jonas, Kazlauciūnas Pranas, Knorinas Vilgelmas, Kondrotas Jurgis, Kopka Vincas, Kubiliūnas Antanas, Kurklietis Kostas, Liekevičiai Jonas ir Juozas, poetė Merkytė Aleksandra — Lavėnos Liūda, Meskupas Borisas, Naujokaitis Kazys, Niedvaras Antanas, Pašukanis Eugenijus, Paukštys Bronius, Pauliukevičius Bonavenūras, Pitrickis Juozas, Preikšas Pranas, gen. Putna Vytautas, Nepuškaitė Jadvyga žuvo Sibire 1942 m., o Kunigėlis Jonas — 1941 m. Archangelsko lageryje.

"Argentinijos Lietuvių Balsas"

Aukojo sekančiai:

\$15.- J. Radvilas, \$10.- B. Andriūšis, J. Butkus, B. Jackevičius, M. ir V. Jasiūnioniai, B. Luomanas, Kun. B. Mikalauskas, K. Sinkus, A. Stankevičius, \$5.- J. Čepaitis, M. Kuzovas, J. Kučka, V. Morkūnas, A. Pamačaitis, J. Paužuolis, A. Pivoriūnas, E. Remežaitis, M. Šalčiūnas, P. Šidlauskas, B. Simonaitis, A. Smolskis, J. Stai-gys, K. Stankevičius, J. Staš-kevičius, \$3.- J. Baliukas, P. Bersenas, J. Blužas, A. Čepu-ka, J. Green, V. Karalius, M. Urbšys, A. Žinaitis, \$2.50 V. Bieliūnas, Z. Izokaitis, \$2.- P. Adams, J. Bieliūnas, V. Iva-nauskas, J. Mašauskas, V. Pi-vořiūnas, A. Ramanauskas, E. Surkienė, \$1.- E. Gudaitis, J. Neekroch, V. Vitkauskas.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Ta pažia proga tenka padėkoti p. A. Stankevičiui, kuris

taip sėkmingai talkininkavo aukų rinkime.

Bendruomenės Valdyba

LIET. B-NĖS DELHI APYL.
TAUTOS FONDUI AUKOJO:
Vasario 16-tos Minėjimo K-tas 100 dol.

L. B-nės Delhi Apyl. V-ba 50 dol.

Po 20 dol. Augaitis Petras

Dirsė Bronius Po 10 dol.

Augustine Albertas Kun. dr. Gutauskas J.

Rugienis Gediminas Rafavičius Ksaveras

Mečiulis Jonas Jakubičkas Stepas

Stonkus Ben. Grinčevičius Marius

Rašys Martinas Po 15 dol.

Rudokas Alfonsas Po 7.00 dol.

Laureckas Justas Po 5.00 dol.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

TREČIADIENI PER **CEMB** STOTI

BANGA 1410, 11.00 VALANDA VAKARO

1053 Albanelle Cr.,
Duvemay, Mtl. P.C. TEL. 669-8834. Programos vedėjos L. Stankevičiū

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

601 St. John Road TEL. 695-3883

POINTE CLAIRE, QUE.
(M. RUTKAUSKO)

- Atliekame probėgamo ir kapitalinio auto-mašinų ūrbus.
- Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
- Tiktai keliolika minučių iš Montrealo greitkelio Nr.40 arba Nr.20. Atvažiuo neapsiriksita!

Laflleur Radio Taxi SKAMBINKITE,
Savininkas Alfonsas Viskantas iš visų vietų LaSallėje.

TEL. 366-8300

SPECIALIOS KAINOS:
• Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuvėms.
• Tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietovė.

TEL. 366-8300
namų 366-420

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL. 366-8300
namų 366-420

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MĄSINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. J. DESROCHERS.

(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

TEL. 769-2941

239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel nes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.

Tel. 768-6679.

Savininkai: A. Kersys, P. Petrulis, P. Karšulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co. TEL. 366-3884

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS

547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941

BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS

7682 BLVD. CHAMPLAIN
coin šiame Ave., LaSalle

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINE MEDŽIAGA:
Durys, langų, remai, izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cemento, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

KELEIVIS

536 Broadway,
So. Boston, Mass.
02127 USA.

Aišku, esate girdeje, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vienį giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Jau galima gauti --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SEJA

Tautinės, demokratines minties menesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.

Redaktorius Grožvydas Lazauskas.

Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.

Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

Jurėnas Juozas
Malakauskas Petras
Ozalas Petras
Steigvila Antanas
Rimkus Monika
Radauskas Vytautas
Žilvytis Pranas
Treigys Vincas
Vitkauskas Jonas
Lukošius Karolis
Siurnai D. ir O.
Vytautas Vladas
Pargauskas Pranas
Masiulis Antanas
Gudinskas Bronius
Kairys Alfonsas
Bažiūnas Bronius
Žiogas Domas
Povilaičiai B. ir M.
Kairys Stasys
Miceika Vladas
Po 4.00 dol.
Budreika Antanas
Po 3.00 dol.
Mapielis Cypras
Lapienis Petras
Po 2.00 ir mažiau viso
14.00 dol. Viso suaukota 431 dol. Aukotojams nuoširdus ačiū.
M. Račys
L. B-nės Delhi Apyl. Tautos Fondo įgal.

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ VYRU
OKTETO LINKSMAVAKARIS
Š. m. balandžio mėn. 18 d. Aušros Vartų salėje įvykęs linksma vakaris praėjo tikrai pakilioj nuotaikoj. Svečių, žinoma, galėjo būti ir kiek daugiau, bet, turint galvoj, daug visokių parengimų įvykių per pastarąsias savaites Montrealyje, žmonių visdėlio buvo nemažai. Beje, jei šių dainininkų šeimos nebūtų įvykę nelaimių bei kitų svarbių priežasčių, montrealiečiai šio vakaro koncerto nebūtų nei matę, nei girdėję. Mat, koncertas buvo skirtas Bostonui, kur toks linksma vakaris, pilnas staigmenų ir netikėtumų, buvo seniai numatytas.

Vakaro ceremonijų meistrui bavo Algis Mažeika. Ant jo pečių gulė didelė dalis vakaro pasisekimo naštos. Atliko jis savo uždavinį labai gerai. Programą pranešinėjo R. ir A. Bulotai. Dekoracijos - p. L.

Grinkevičiūtė su talkininkėm. Šventišką stalą paruošė p. Grinkevičienė su poniom Bužiene, Mažeikiene, Kasperavičiene, Usiene ir kt. Prie stalų patarnavo choristės ir choristai.

Oktetas maloniai nusteino vakaro svečius savo plačia ir gerai paruošta programa. Matėsi kiek daug darbo buvo įdėta ir okteto vadovės ponios M. Roch ir pačių dainininkų. Oktetą sudarė: I tenorai: A. Gudas ir B. Juras; II tenorai: A. Rusinas ir A. Urbonas; baritonai: H. Celtorius ir A. Jankus; bosai: V. Kačergius ir P. Žukauskas. Taip pat solo atskirai dainavo sol. A. Keblys tris dainas: Žaliojoj lankelėj /muz. J. Tallat-Kelpšos/, Klajūnui /žodž. B. Brazdžionio, muz. St. Gailevičiaus/ ir Stok ant akmenėlio /muz. J. Jurgučio/. Bisui padainavo dar: Muzikantai atėjo.

Antanas Janušis, miręs balandžio mėn. 20 d. Palaidotas per Sv. Kazimiero par. bažnyčioje. Nuliūdime liko žmona Emilija

Po koncerto okteto vadovė ir sol. A. Keblys buvo apdovanoję ir baigiamąjį žodį tarė okteto globėjas Tėv. L. Zaremba, SJ, dėkodamas už koncertą ir ragindamas nesustoiti viduryje kelio, bet žengti juo sėkmingai tolyn. Po to sekė vaišės, loterija ir šokiai, grojant puikiai ispanų kapelai.

M A D A M E O L G A

SPELIOTOJA IR PATARĖJA

Kortų ir iš rankos delno žymių skaitymo pagalba spelioja ir pataria būties, vedybiniuose, šeimyniškuose, sveikatos, darbo ir kituose gyvenimiškuose reikaluose. Ji žada pagelbėti visiems.

Užėiti galima kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, 6568 Chateaubriand Ave. Montreal, netoli Beaubien Metro stoties. Susitarimui skambinti tel. 271-3192. Taip pat sutinka atsakyti į laiškus, rašytus anglų kalboje.

LILY HOSIERY MFG CO.

NYLON HOSIERY, LINGERIE & MENS. UNDERWEAR

*** **

- Nailoninis trikotažas, moteriška ir vyriška apatine apranga.
- Savininkai iš Kauno ir laisvai kalba lietuviškai.

J. WISGARDISKY (WISE) *** ** 1080 HUTCHISON ST. MONTREAL, QUE.

W. LAPENAT

General Construction Reg'd.
89 Orchard Street LaSalle, Que.

*** **

Ivairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina. Tel. 366-6237.

JOE'S BUTCHER & GROCERY

LAURINAITIS JUOZAS

TEL: 524-0209

1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q.

HIGHLAND AUTO BODY

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281

Savininkai: V. Sušinskas 369-0571 ir J. Zavys 365-3252

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išores taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUEBEC
TEL. 366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

• DART
• CORONET
• CHARGER
• DODGE
• CHRYSLER
• CAMION
• DODGE

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriai

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrenginiai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimai nemokamas

140 - 2e AVENUE LASALLE 366-0330

Tony's Photo Studio - PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8771.

T. Laurinaitis

A.B.C. PARCEL SERVICE

3891 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL, QUE, CANADA

TEL. 844-9098

• A.B.C. Parcel service patarnauja gerbiams lietuviams klientams jau 17 metų ir ryžtasi tai daryti dar daugelį metų ateityje.

• A.B.C. yra vienintelė bendrovė Montrealyje, kuri turi visus leidimus ir teisę pati išrinkti mokesčius bei siųsti siuntinius tiesiai iš Montrealo.

• Mes turime pilną pasirinkimą įvairių medžiagų, tinkamų siuntoms, ir duodame dideles nuolaidas angliškoms medžiagoms (joms maitas yra tikrai \$1.00 - vienas doleris - už jardą) už apsiuostus nuolaida iki **50%**

• Parduodame taip pat specialius pažymėjimus (certificates), už kuriuos galima pirkti prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.

• Skubėkite mus aplankyti arba skambinkite mums, kad galėtumėte gauti visą informaciją apie tai, ką geriausia šiuo metu siųsti Lietuvon.

A.B.C.

Montreal

DIDŽIAI GERBIAMIEMS
S. L. A. 123-ios KUOPOS
MARIAMS.

Š. m. gegužės mėn. 10 d.
"sekmadienyje", 10 val. 30
min., po 10-tos valandos pa-
maldu/, Aušros Vartų para-
pijos salės šoniniame kam-
baryje, įvyks S. L. A. 123-ios
KuoPOS visuotinis-metinis na-
rių susirinkimas, kuriame
Tamsa esi maloniai kviečia-
mas/a/ dalyvauti.

Susirinkimui numatoma se-
kanti darbotvarkė: 1. Įžanginė
dalis, 2. Pereito susirinkimo
protokolo skaitymas ir tvirti-
nimas, 3. Valdybos praneši-
mai: a/ pirmininko, b/ finan-
sų sekretoriaus, c/ išdininko,
d/ izdo globėjų, 4. Pasisaky-
mai dėl pranešimų, 5. Valdy-
bos rinkimai, 6. KuoPOS ats-
tovavimo SLA 56-me Seime
klauskimas, 7. Klausimai ir
sumanymai.

Broliai ir Seserys, jauski-
me pareigą, bent kartą metuo-
se, atsilankyti į KuoPOS narių
visuotinį susirinkimą ir jame
aktyviai dalyvauti.

Stp. Kęsgaila
KuoPOS pirmininkas
M. Juodviršis
Finansų sekretorius

P A D Ė K A

"Baltijos" Stovyklavietės
Komitetas nuoširdžiai dėkoja
Toronto universiteto šokėjų
grupės vadovei Birutei Nagie-
nei, "Gintaro" ansamblio va-
dovui Zigmui Lapinui ir pro-
gramos organizatoriui Juozui
Piečiui bei visiems jos da-
lyviams už šaunią meninę da-
lį stovyklavietės 5-kių metų
sukakties minėjime.

Taip pat didelę padėką pri-
klauso V. Piečiui, K. Kiau-
šui, J. Šeidiui, Dr. I. Gražytei,
J. Šiaušiliui, J. Dalmatui, G.
Drešerienei, p. Keršienei, S.
Morkūnui, V. Skairgiui ir ki-
tiesiems skaitlingiems talkini-
kams.

PARAMA "BALTIJAI"

"Baltijos" 5-kių metų su-
kakties minėjimo metu gauta
čekiais arba 5-kių metų pasi-
žadėjimo /skliausteliuose
anksčiau gauta parama/: Po
\$100: "Geležinio Vilko" Skau-
tų Tuntas /\$487/, S. V. Piečiui
\$155/, A. R. Oltai /\$235/,
J. P. Adamonis /\$105/, A. S.
Baršauskai /\$12/ ir Z. J. Pie-
čiui /\$80/.

Po \$75: "Neringos" Skaučių
Tuntas /\$485/, Montr. Moks.
Atėitininkai /\$275/, E. P. Jur-
gučiai /\$50/.

Po \$60: G. P. Montvilai
/\$135/, Dr. J. Mališka /\$230/.

Po \$50: Aušros Vartų Pa-
rapija /\$950/, Lietuviai Tėvai
Jezuitai /\$723/, J. P. Žukaus-
kai /\$50/, J. B. Niedvarai
/\$75/ ir S. J. Nuruševičiai
/\$40/.

Po \$25: B. H. Nagiai /\$51/,
M. J. Šiaušiliui /\$34/, G. P.
Rudinskai /\$246/.

Po \$20: Kazys Barteška
Po \$10: G. V. Kudžmai /\$35/,
A. J. Gečiai /\$34/, Highland
Auto Body, A. Keturka /\$10/.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Un-
IŠ EINAMŲJŲ SĄSKAITŲ
"LITE"

ČEKIAI VELTUI
"Litas" ne tik nieko neskaito už
Tamsų išrašytus čekius iš einamų-
jų sąskaitų, bet dar už jas moka 5%
palūkanų ir apmokėtus čekius kas
mėnesį grąžina paštu.

MOKĖKITE VISAS SAVO

SĄSKAITAS

"LITO" ČEKIAIS.

D. L. K. VYTAUTO KLUBO

Pašalpinės Draugijos

BALIUS

Š. m. gegužės mėn. 16 d., šeštadienį, 7 val. vakaro didžiojoje klubo
saleje, 2161 St. Catherine Street E., Montreal, P.Q.

Trumpą lietuviškų dainų programą išpildys Šv. Kazimiero parapijos
choras, vadovaujamas muziko Aleksandro Ambrozaičio.

Po programos bus šilta vakarienė su gėrimais,
muzika ir šokiais.

Įėjimas: suaugusiems tik \$3.00, jaunimui pusė kainos

Klubo Valdyba

Po \$5: K. Mickai /\$12/.

Tuo būdu "Baltijos" 5-kių
metų sukakties metu buvo į-
mokėta arba pasižadėta viso
\$1,335. Anksčiau buvo gauta
\$1,200, taigi šiuo metu vajus
pasiekė \$2,535. Užplanuota
\$7,000, trūksta \$4,465.

Labai gaila, kad "Baltijos"
baliuje dalyvavo tik "užkietė-
je" stovyklavietės draugai,
užtai čia skelbiami aukotojai
tikrumoje tik padidino savo
įnašus, o naujų beveik neatsi-
rado. Nejaugi "Baltija" sui-
nteresuota tik minėjime atsi-
lankę šimtelis Montrealiečių
lietuvių?

Be to, B. Katilius padovano-
jo iš Lietuvos atsivežtą gra-
žią lininę tautinę vėliavą ir
jos kotui įsigyti \$10. Loterijai
padovanojo L. Gureckas, Kea-
ting Ford firmos atstovas, 8
setus peilių, P. Žukauskas,
Shenley firmos atstovas, 3
bonkas užsienio vyno ir ke-
lius kitus fantus E. Čepaitienė.
Visiems didelis ačiū!

Pr. R.

VILNIAUS OPEROS SOLISTO
VACLOVO DAUNORO koncer-
tas Montrealyje numatytas š. m.
gegužės mėn. 30 d. Vietą ir lai-
kas bus skelbiama vėliau. Jojo
koncerto reikalui rūpinasi B. Ma-
rijošius iš Toronto ir DLK Vy-
tauto Klubas.

Leit. Rimas Navikenas iš Que-
beco perkeltas į Petawawa, Ont.
NL tamsautojos Silvijos ir Vin-
co Piečiui penkmetė dukrelė Dai-
va bežaisdama nulūžo koją.

D Ė M E S I O, D Ė M E S I O!

Cape Cod, Mass. USA lietuvių vasarvietė vasaros sezonui reikalinga
2 mergaitės padavinėti į stalą ir tvarkyti kambarius ir 2 moterys virtu-
ves darbams. Dėl sąlygų kreiptis: Marija Jansonas, 15 Rosedale St.,
Boston, Mass. 02124 USA.

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M. D., C. M., M. Sc., L. M. C. C., F. R. C. S. (c).

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS Tel. 931-3275

SEAFORTH MEDICAL BUILDING

3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(Kampus St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W.,
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J. P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

Sun Life Building

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KALILIŲ SIUVĖJAS

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal

• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remeliuoju
• Vasaros laike saugojimas
(Storage)
Tel. 767-6183

LITUANISTINĖS MOKYKLOS

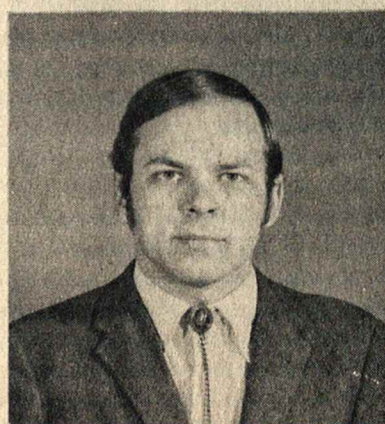
mokslo metų užbaigimo proga

Š O K I A I LIETUVIŲ JAUNIMUI,

griežiant OMNIBUS - POP'70 orkestrui (gitaristui R. Skučui),
gegužės mėn. 9 d. 7 val. vakaro, Šv. Kazimiero parap. salėje.

Įėjimas nemokamas

Tėvų Komitetas.

Dr. E. Knyštautas

BAIGĖ AUKŠTUOSIUS MOKSLUS

Emilius Knyštautas, gimęs
24 d. gruodžio 1945, Kemptene,
Bavarijoje, Loyola College
Montrealyje baigė B.Sc. laips-
nį fizikoje 1965 m.

Magistro laipsnį /M.Sc./
taip pat fizikoje gavo 1967 m.

APSIDRAUSKI!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemount Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario

PROVINCIJOSE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

ADRESAS: 1465 De Seve Street

Montreal 205, Que.

TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

EINAMASIAS S-tas 5.0%
ŠERUS (numatyta) 6.0%
TAUPOMASIAS s-tas 6.5%
TERM.IND. 1 metams 7.25%
TERM.IND. 2 " 7.75%
TERM.IND. 3 " 8.00%

Nemokamas gyvybės draudimas
iki \$2,000 šerų sumos.

DUODA PASKOLAS:

(įskaitant nario gyvybės apdraudą
iki \$10,000 paskolos sumos)
ASMENINES, čekių kredito ir nekiln.
turto (rezidenc. nuosavybių) iš 9%
INVESTACINES pagal ju rūšį nuo
9.5% iki 12%.

TERMINUI suejus paskolos atnauji-
namos iš tuo metu galiojančio palū-
kanų procento.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekma-
dieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis -
nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienį.
Vakara - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7
iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena-pen-
ktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakara - pirmadieniais
trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmdieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d
iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA 727-3120

695 — 35th Avenue, Montreal, 409.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

727-3120.

Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B.

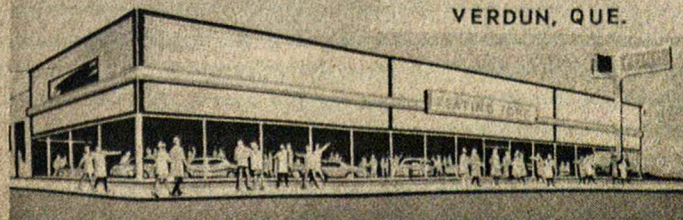
NAMŲ: 271-5758

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited

TEL. 769-8831

4475 BANNANTYNE AVE.,
VERDUN, QUE.

USED CARS
1 year guarantee

Kreipkitės į

LEO GURECKAS

Sales Manager

Keating Ford lietuvis atstovas

769-8831.

Tel: namų 366-2548

